



Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS

Analiza proaktivnog objavljivanja informacija u Crnoj Gori

Novembar 2018.



Ova publikacija izrađena je uz podršku Evropske unije. Njen sadržaj je isključiva odgovornost autora i ne odražava nužno stavove Evropske unije.

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Sažetak	4
3. Slobodan pristup informacijama kao fundamentalno ljudsko pravo	5
4. Zakonska obaveza proaktivnog objavljivanja informacija u Crnoj Gori	6
5. Metodologija	7
6. Glavninalazi	8
6.1. SKUPŠTINA CRNE GORE	10
6.2. MINISTARSTVA U VLADI CRNE GORE	10
6.2.1. Stepen proaktivnosti informisanja ministarstava	10
6.2.2. Preglednost proaktivno objavljenih informacija ministarstava	12
6.2.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka na sajtovima ministarstava	13
6.2.3.1. Vodiči i javni registri	13
6.2.3.2. Strategije, planovi, zakoni i izvještaji	14
6.2.3.3. Podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima	15
6.2.3.4. Pojedinačna akta	16
6.3. DRŽAVNA UPRAVA U CRNOJ GORI	17
6.3.1. Stepen proaktivnosti informisanja organa državne uprave u Crnoj Gori	17
6.3.2. Preglednost proaktivno objavljenih podataka državne uprave u Crnoj Gori	19
6.3.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka na sajtovima organa državne uprave u Crnoj Gori	20
6.3.3.1. Vodiči i javni registri	21
6.3.3.2. Strategije, planovi, zakoni i izvještaji	21
6.3.3.3. Podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima	22
6.3.3.4. Pojedinačna akta	23
6.4. GLAVNI GRAD	25
6.4.1. Stepen proaktivnosti objavljivanja informacija Glavnog grada	25
6.4.2. Preglednost proaktivno objavljenih podataka na sajtovima organa Glavnog grada	27
6.4.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka gradskih organa	28
6.4.3.1. Vodiči i javni registri	28
6.4.3.2. Strategije, planovi, zakoni i izvještaji	29
6.4.3.3. Podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima	29
6.4.3.4. Pojedinačna akta	30
6.5. LOKALNE SAMOUPRAVE U CRNOJ GORI	31
6.5.1. Stepen proaktivnosti informisanja lokalnih samouprava u Crnoj Gori	31
6.5.2. Preglednost proaktivno objavljenih podataka lokalnih samouprava	32
6.5.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka lokalnih samouprava	32
6.5.3.1. Vodiči za slobodan pristup informacijama	33
6.5.3.2. Podaci o finansijama – Plan budžeta i Izvještaj o budžetu	35
6.6. JAVNA PREDUZEĆA	36
6.6.1. Stepen proaktivnosti javnih preduzeća u Crnoj Gori	36
6.6.2. Preglednost proaktivno objavljenih podataka	36
6.6.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka javnih preduzeća u Crnoj Gori	38
6.6.3.1. Vodiči za slobodan pristup informacijama	39
6.6.3.2. Planovi i izvještaji	39
6.6.3.3. Podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima	40
6.6.3.4. Pojedinačna akta	41
7. Zaključci i preporuke	42
ANEKS	43
1. Analizirane jedinice u okviru Glavnog grada	43
2. Analizirane jedinice u okviru opština	43

1. Uvod

Pravo javnosti da zna dio je korpusa fundamentalnih ljudskih prava u savremenom svijetu. Ovo pravo nezamislivo je bez slobodnog pristupa informacijama, koje predstavlja jedan od ključnih stubova na kojima počivaju savremene demokratije.

Slobodan pristup informacijama sa jedne strane čini rad vlasti transparentnim i odgovornim pred građanima, dok sa druge, omogućava pravovremenu i punu informisanost građana, koja je neophodna za njihovo efikasno učešće u javnom životu.

Kao ključni garant transparentnosti, pravo javnosti da zna ujedno je i najveća brana od korupcije. Koruptivne prakse i zloupotrebe javnih resursa, pokazuje se, dominantno se razvijaju u sferi tajnog, gdje su informacije javnosti nedostupne, a javna kontrola nemoguća.

Još od 2013. godine Zakon o slobodnom pristupu informacijama (Zakon o SPI) u članu 12 propisuje da institucije objavljuju određene kategorije informacija na svojim internet prezentacijama.

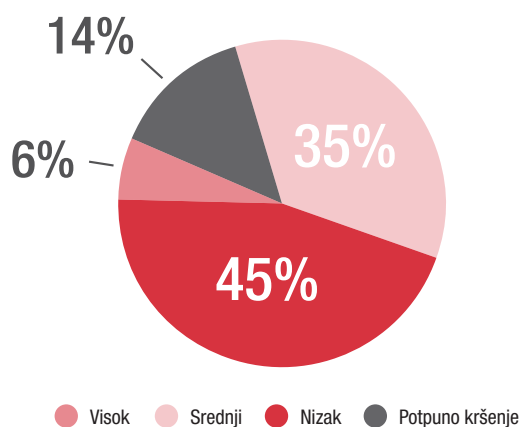
Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS analizirala je koliko organi vlasti, kako se definišu obveznice ovog Zakona, poštuju njegove odredbe i omogućavaju javnosti da proaktivno dobija informacije o njihovom radu, bez potrebe podnošenja zahtjeva za informacijama i pokretanja nerijetko kompleksne pravne procedure.

Ovaj dokument daje pregled proaktivnog objavljivanja podataka od strane Skupštine Crne Gore, ministarstava, organa državne uprave, lokalne samouprave, kao i državnih preduzeća.

2. Sažetak

Zakon o slobodnom pristupu informacijama obavezuje organe vlasti da proaktivno objavljuju određene kategorije podataka. Većina institucija krši zakon i ne objavljuje propisane informacije, što ograničava javnu kontrolu njihovog rada. Iz tog razloga predstavnici civilnog sektora i medija su prinuđeni da učestalo podnose zahtjeve za informacijama kako bi došli do podataka koji bi, shodno zakonu, morali da budu objavljeni na sajtovima institucija.

Analiza je obuhvatila sajtove 139 organa vlasti, uključujući Skupštinu Crne Gore, ministarstva u Vladi Crne Gore, organe državne uprave, Glavni grad, lokalne samouprave i javna preduzeća.



Grafik 1: Nivo proaktivnog objavljivanja informacija od strane svih organa vlasti (u procentima objavljenih podataka u odnosu na Zakonom propisane, po broju analiziranih institucija)

Samo 6% organa vlasti se može smatrati visoko proaktivnim, dok trećina ima srednji nivo proak-

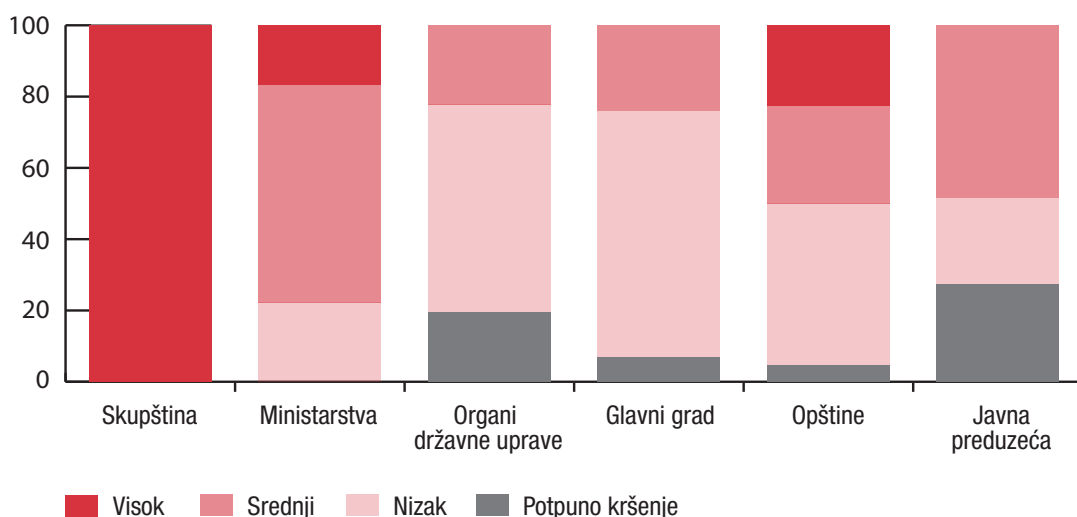
ktivnosti. Sa druge strane, 45% organa vlasti vrlo slabo poštuje zakon i spada u nisko proaktivne u informisanju građana, a čak 14% analiziranih organa u cjelosti krši Član 12 Zakona o SPI.

Samo Skupština Crne Gore, u potpunosti poštuje zakonske obaveze, a sve druge institucije koje su bile predmet ove analize, u određenoj mjeri krše Zakon.

Ministarstva najviše objavljuju opšte informacije o svom radu, a najmanje podatke sadržane u pojedinačnim aktima, koje neposredno ukazuju na rad institucija i izuzetno su značajne za otkrivanje korupcije. **Organi u sastavu Vlade su značajno zatvoreniji od ministarstava i većina njih** na sajtovima nema ni pola Zakonom propisanih informacija.

Organi u sastavu Glavnog grada **ne objavljuju proaktivno većinu informacija koje su propisane zakonom**, polovina nema objavljene čak ni Vodiče za pristup informacijama, a ni jedan nije objavio bilo kakvu vrstu javne evidencije ili registra. **Ni jedna lokalna samouprava u cjelosti ne objavljuje čak ni osnovne informacije na način propisan Zakonom**, a više od polovine jedinica nema objavljen ni Vodič.

Javna preduzeća u najvećoj mjeri krše zakon i na svojim sajtovima objavljuju samo opšte podatke. Na primjer, ni jedna državna kompanija nije objavila podatke o primanjima javnih funkcionera u njihovim upravljačkim strukturama.



Grafik 2: Nivo proaktivnosti po vrstama organa vlasti (u procentima objavljenih podataka u odnosu na Zakonom propisane, za sve organe iz te vrste)

3. Slobodan pristup informacijama kao fundamentalno ljudsko pravo

Pravo na slobodan pristup informacijama spada u red prava na slobodu izražavanja, upisanih u član 19 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, koji obuhvataju slobode „traženja, primanja i prenošenja informacija i ideja putem bilo kojih medija i bez obzira na granice“. Sedamdeset godina nakon usvajanja ovog dokumenta, međunarodni standardi i pravna praksa kontinuirano potvrđuju činjenicu da su informacije javno dobro, a legislativa kojom se uređuje oblast slobodnog pristupa informacijama razvija se i unapređuje širom svijeta.

U Evropi, Konvencija Savjeta Evrope o pristupu službenim dokumentima iz 2009. propisuje da su „svi službeni dokumenti u principu javni i da se javnosti mogu uskratiti samo ukoliko je u pitanju zaštita drugih prava i legitimnih interesa“.

U skladu sa tim, slobodan pristup informacijama priznaje kao temeljno ljudsko pravo i Evropski sud za ljudska prava¹. Iako spada u red „mlađe legislative“, danas 124 zemlje svijeta imaju zakone o slobodnom pristupu informacijama, a u zemljama Evropske unije ovo je već godinama ustanovljen standard.

Pravo na slobodan pristup informacijama na dvojak način obavezuje javne organe da objavljuju informacije koje su relevantne za javnost. To podrazumijeva:

- **proaktivnu** obavezu javnih organa da pružaju, objavljuju i distribuiraju informacije o svojim aktivnostima, radu, politikama, planovima i resursima kojima raspolažu, kako bi javnost mogla da zna šta i kako javni organi rade, kako bi ravnopravno učestvovala u javnom životu i kako bi nesmetano i kontinuirano kontrolisala rad javnih poslanika;

- **reaktivnu** obavezu javnih organa da odgovore na zahtjeve za informacijama o svom radu, ali i obavezu da javnosti pruže na uvid zahtijevana dokumenta koja o tome svjedoče.

Proaktivno objavljivanje informacija, dakle, treba da otvori prostor za kontinuirano praćenje rada javnih organa, dok reaktivnost na zahtjeve treba da javnosti omogući dostupnost dodatnih informacija, koje još neposrednije oslikavaju kako javni organi rade u ime građana. Tako uspostavljen, nesmetani protok javno relevantnih informacija čini javne organe otvorenim prema javnosti, a to je posebno značajno za rad civilnog društva i medija koji u ime cjelokupne javnosti vrše ulogu javne kontrole.

Najzad, obim proaktivno objavljenih informacija ukazuje ne samo na poštovanje standarda i zakona, već i volju javnih organa da svoj rad učine javnim i legitimnim, kao i da smanje mogućnost zloupotreba javnih resursa ili ovlašćenja „u svojim redovima“ u cilju ostvarivanja pojedinačnih interesa na štetu javnog.

¹ www.access-info.org

4. Zakonska obaveza proaktivnog objavljivanja informacija u Crnoj Gori

Pravo na slobodan pristup informacijama u Crnoj Gori garantovano je Ustavom Crne Gore². Godine 2005, kada je u Skupštini Crne Gore prvi put usvojen Zakon o slobodnom pristupu informacijama, uspostavljen je pravni okvir kojim se precizno reguliše oblast slobodnog pristupa informacijama.

Zakonom o slobodnom pristupu informacijama iz 2013. godine ustanovljeno je proaktivno objavljivanje informacija obveznica Zakona³.

U roku od 15 dana od dana njihovog sačinjavanja ili donošenja, odnosno usvajanja, organ vlasti dužan je da na svojoj internet stranici objavi sljedeće informacije:

- 1) vodič za pristup informacijama;
- 2) javne registre i javne evidencije;
- 3) programe i planove rada;
- 4) izvještaje i druga dokumenta o radu i stanju u oblastima iz svoje nadležnosti;
- 5) nacрте, predloge i konačne tekstove strateških dokumenata i planova i programa za njihovo sprovođenje;
- 6) nacрте i predloge zakona i drugih propisa, kao i mišljenja eksperata na te propise;
- 7) pojedinačne akte i ugovore o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom;
- 8) spisak državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima;

² Svako ima pravo pristupa informacijama u posjedu državnih organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja.

Pravo pristupa informacijama može se ograničiti ako je to u interesu: zaštite života, javnog zdravlja, morala i privatnosti, vođenja krivičnog postupka; bezbjednosti i odbrane Crne Gore; spoljne, monetarne i ekonomske politike. (Član 51, Ustav Crne Gore)

³ Član 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama

9) spisak javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije;

10) rješenja i druge pojedinačne akte koji su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica;

11) informaciju kojoj je po zahtjevu pristup odobren.

Među klasifikovanim grupama informacija, posebnim članom detaljno se propisuje obaveza objavljivanja *Vodiča za pristup informacijama*⁴.

Najzad, u posebnom članu Zakona o SPI definisano je ko su obveznice ovog Zakona, odnosno ko je u obavezi da proaktivno objavljuje informacije i čini ih dostupnim javnosti shodno odredbama ovog Zakona⁵.

⁴ Organ vlasti dužan je da sačini, objavi na svojoj internet stranici i redovno ažurira vodič za pristup informacijama u svom posjedu (u daljem tekstu: vodič za pristup informacijama).

Vodič za pristup informacijama sadrži katalog vrsta dokumenata, uključujući i javne registre i javne evidencije, adresu i e-mail adresu za podnošenje zahtjeva, kontakt telefon, podatke o odgovornim licima, troškovima pristupa informacijama i druge podatke koji su od značaja za ostvarivanje pristupa informacijama koje posjeduje organ vlasti.

Organ vlasti dužan je da vodič za pristup informacijama ažurira najmanje jednom godišnje, odnosno u roku od 30 dana od dana promjene vrsta informacija u njegovom posjedu i podataka od značaja za pristup informacijama.

Organ vlasti je dužan da omogući pristup informaciji koju posjeduje, iako vodič za pristup informacijama ne sadrži tu informaciju.

Organ vlasti dužan je da odredi lice koje je zaduženo za rješavanje po zahtjevima za pristup informacijama, kao i lice koje će ga zamjenjivati u slučaju njegovog odsustva.

⁵ Organ vlasti je državni organ (zakonodavni, izvršni, sudski, upravni), organ lokalne samouprave, organ lokalne uprave, ustanova, privredno društvo i drugo pravno lice čiji je osnivač, suosnivač ili većinski vlasnik država ili lokalna samouprava, pravno lice čiji se rad većim dijelom finansira iz javnih prihoda, kao i fizičko lice, preduzetnik ili pravno lice koje vrši javno ovlašćenje ili upravlja javnim fondom (Zakon o slobodnom pristupu informacijama, Član 9, Tačka 1)

5. Metodologija

U cilju utvrđivanja da li i u kojoj mjeri obveznice Zakona o slobodnom pristupu informacijama ostvaruju svoju zakonsku obavezu u vidu proaktivnog objavljivanja informacija, MANS je tokom februara, marta i aprila 2018. godine sproveo analizu zvaničnih web sajtova selektovanih organa vlasti na koje se ovaj Zakon odnosi. U prvom redu, cilj je bio da se utvrdi:

1. da li i u kojoj mjeri obveznice Zakona o SPI objavljuju informacije u okviru Zakonom definisaih kategorija, kroz mapiranje prisustva 11 kategorija informacija na stranicama sajtova;

2. vrste proaktivno objavljenih informacija, putem analize sadržaja objavljenih informacija, kojom je utvrđen sadržaj i stepen opštosti informacija koje se pružaju na uvid javnosti;

3. pravovremenost objavljivanja informacija, provjerom poštovanja rokova za objavljivanje shodno Zakonu o SPI, koje je posmatrano kroz jedan indikator – ažuriranost Vodiča za slobodan pristup informacijama⁶;

4. formalnu ili suštinsku proaktivnost, utvrđivanjem sveoubovhatnosti u objavljivanju informacija, njihove dostupnosti na predviđenim sekcijama sajta u odgovarajućim formatima, kao i dodatno – provjerom preglednosti cjelokupnog sajta;

5. proaktivnost u objavljivanju informacija od značaja za otkrivanje korupcije, utvrđivanjem proaktivnog objavljivanja informacija koje bi mogle da budu značajne za otkrivanje korupcije, odnosno čije neobjavljivanje bi moglo da omogući skrivanje koruptivne prakse.

MANS je analizirao proaktivnost objavljivanja podataka Skupštine Crne Gore i pet grupa organa vlasti:

- 1) Skupština Crne Gore
- 2) 18 ministarstava u Vladi Crne Gore;
- 3) 36 pojedinačnih organa izvršne vlasti u Crnoj Gori (organi uprave u sastavu ministarstava, samostalni organi uprave u Vladi, sekretarijati, zavodi i direkcije u Vladi Crne Gore);
- 4) 22 lokalne samouprave u Crnoj Gori;

⁶ Praćenje objavljivanja svih usvojenih dokumenata u roku od 15 dana zahtijevalo bi istraživački napor koji nadilazi ciljeve ove analize, a ažuriranje Vodiča može se smatrati relevantnim i za ovu analizu dovoljnim pokazateljem, koji je dodatno predviđen i posebnim članom Zakona.

5) 29 gradskih stručnih i posebnih službi, organa uprave i privrednih društava kojima je osnivač Glavni grad;

6) 33 javna preduzeća u Crnoj Gori.

U cilju kvantifikacije nalaza i rangiranja organa vlasti, prisustvo informacija propisanih pojedinačnim tačkama ocjenjivano je sa 1, djelimično prisustvo informacija i prisustvo zastarjelih informacija ocjenjivano je sa 0,5, a odsustvo informacija evidentirano je sa 0. Institucije su rangirane na osnovu zbira bodova u svakoj od kategorija propisanih zakonom. Objavljene informacije su dodatno razvrstane prema dostupnosti na sajtovima u: lako i teže dostupne.

Kako bi se sagledala struktura objavljenih informacija, evidentirano je prisustvo, djelimično prisustvo i odsustvo informacija na stranicama sajtova u okviru svih pojedinačnih kategorija definisanih Zakonom o SPI (11 kategorija, tj. tačaka člana 12 Zakona o SPI).

Organi vlasti su u okviru zasebnih grupa analizirani komparativno. Jedinstvena metodologija prilagođena je u komparativnim analizama lokalnih samouprava i javnih preduzeća.

Važno je napomenuti da zbog različite strukture lokalnih i gradskih institucija, Grad Podgorica je analiziran kao poseban skup pojedinačnih jedinica i to prema opštoj metodologiji, te zbog toga dosledna komparacija između lokalnih i gradskih organa nije moguća. Naime, organi Grada Podgorica su zaokružene jedinice u okviru gradske uprave koji imaju svoje djelokruge o kojima su dužni da informišu javnost. Njihovi sajtovi su takođe tome prilagođeni, tako da svi imaju posebne internet prezentacije, za razliku od lokalnih samouprava koje imaju jedinstven sajt na nivou opštine.

Naime, u slučaju opština analiza je svedena na tri kvantitativne analitičke kategorije. Mjereno je prisustvo (ažuriranog) Vodiča za slobodan pristup informacijama na stranicama 284 pojedinačne jedinice⁷ svake opštine u Crnoj Gori, kao i prisustvo Plana budžeta i Izvještaja o budžetu na stranicama 22 opštine. Opštine su rangirane na osnovu uku-

⁷ Više o uzorku u Aneksu na str. 43

pne zastupljenosti (ažuriranih) Vodiča u odnosu na broj jedinica za svaku opštinu na skali od 0 do 1, prisustva (ažuriranog) Plana i Izvještaja o budžetu. Takođe, evidentirana je preglednost, odnosno dostupnost ovih informacija na sajtovima 22 lokalne samouprave u Crnoj Gori.

Metodologija je u slučaju javnih preduzeća takođe prilagođena specifičnoj prirodi analiziranih subjekata, pa je svedena ne skup indikatora razvijenih iz šest tačaka člana 12 Zakona o SPI: Tačke 1, 3, 4, 7, 9 i 11. Informacije propisane ostalim tačkama ovog člana, nisu evidentirana, budući da te vrste dokumenata ovi subjekti ne moraju da imaju u svom posjedu.

6. Glavni nalazi

Kada se posmatra ukupna proaktivnost informisanja organa vlasti u Crnoj Gori, evidentan je veliki raspon između obveznica Zakona o SPI koje u velikoj mjeri ispunjavaju zakonsku obavezu proaktivnog informisanja javnosti sa jedne strane, i organa koji krše u cjelosti ovu zakonsku odredbu.

Najviši stepen proaktivnosti informisanja javnosti pokazuje zakonodavni organ, odnosno Skupština Crne Gore.

Slijede ministarstva u Vladi Crne Gore, među kojima postoje izvjesne razlike u nivou proaktivnosti, međutim, nisko proaktivnih ministarstava nema. Informisanje javnosti od strane ministarstava nije potpuno i sveobuhvatno, tako da postoji prostor za povećanje nivoa proaktivnosti, ali evidentno je da sva ministarstva jesu svjesna ove zakonske obaveze, te da je u većoj ili manjoj mjeri ispunjavaju.

U poređenju sa ministarstvima, nivo proaktivnosti državne uprave je značajno manji. Visoko proaktivnih organa državne uprave uopšte nema, a neki čak ne pokazuju nikakvu proaktivnost u informisanju javnosti, čime u cjelosti krše ovu zakonsku odredbu.

Gotovo je isto kada su u pitanju organi gradske uprave. Iako gradska uprava raspolaže značajno većim kapacitetima u poređenju sa lokalnim samoupravama, informisanje im je fokusirano na uže djelokruge za razliku od opština koje sve objavljuju putem jednog sajta, evidentno je da je ukupna proaktivnost lokalne samouprave veća od proaktivnosti Glavnog grada.

Najzad, među organima vlasti koji ne pokazuju ni minimum proaktivnosti u informisanju javnosti shodno Zakonu o SPI, najviše je javnih preduzeća, čija je i ukupna proaktivnost izuzetno niska.

Priložena tabela daje pregled nivoa proaktivnosti analiziranih institucija:

VISOKA PROAKTIVNOST	SREDNJA PROAKTIVNOST	NISKA PROAKTIVNOST	NEMA PROAKTIVNOSTI
SKUPŠTINA CRNE GORE	-	-	-
MINISTARSTVA			
Pravde, rada i socijalnog staranja, održivog razvoja i turizma	Nauke, evropskih poslova, finansija, prosvjete i javne uprave, poljo-privrede i ruralnog razvoja, vanjskih poslova, kulture, za ljudska i manjinska prava, sporta, odbrane	Saobraćaja i pomorstva, unutrašnjih poslova, ekonomije i zdravlja	-
DRŽAVNA UPRAVA			
-	Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu, Zavod za statistiku, Državni arhiv, Sekretarijat za zakonodavstvo, Zavod za metrologiju, Uprava za javne nabavke, Uprava za kadrove, Uprava za igre na sreću. Među gradskim organima, ovoj grupi pripadaju Komunalne usluge, Čistoća, Vodovod i kanalizacija, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Parking servis, Agencija za stanovanje i Služba zaštite	Direkcija za zaštitu tajnih podataka, Zavod za školstvo, Sekretarijat za razvojne projekte, Uprava za inspeksijske poslove, Poreska uprava, Uprava carina, Uprava za imovinu, Uprava za šume, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Uprava za nekretnine, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, Direkcija za željeznice, Uprava pomorske sigurnosti, Zavod za intelektualnu svojinu, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Uprava za zbrinjavanje izbjeglica, Direkcija javnih radova i Uprava za vode	Uprava za ugljovodonike, Lučka uprava, Uprava za dijasporu i Uprava policije. Sajtovima Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, Agencije za duvan i Direkcije za saobraćaj nije bilo moguće pristupiti.
OPŠTINE			
Andrijevića, Berane, Bar, Tivat i Žabljak	Plav, Mojkovac, Pljevlja, Šavnik, Kolašin i Cetinje	Ulcinj, Petnjica, Kotor, Herceg Novi, Bijelo Polje, Budva, Danilovgrad, Plužine, Nikšić, Rožaje	Gusinje
GLAVNI GRAD			
-	Komunalne usluge, Čistoća, Vodovod i kanalizacija, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Parking servis, Agencija za stanovanje i Služba zaštite	Sportski objekti, Tržnice i pijace, Deponija, Putevi doo, Zelenilo, Pogrebne usluge, Sekretarijat za finansije, Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice, Direkcija za imovinu, Centar za informacioni sistem, Komunalna policija, Sekretarijat za kulturu i sport, Sekretarija za rad, mlade i socijalno staranje, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Služba za zajedničke poslove, Služba menadžera, Služba Glavnog administratira, Uprava lokalnih javnih prihoda, Služba gradonačelnik	Komunalna inspekcija, Služba za unutrašnju reviziju
JAVNA PREDUZEĆA			
-	Monteput DOO Podgorica, JP za upravljanje javnim dobrom Crne Gore, Vodacom Tivat, Pošta Crne Gore AD Podgorica, JP Nacionalni parkovi Crne Gore, Crnogorski elektroprivredni sistem AD Podgorica, Crnogorski operator tržišta električne energije, Montecargo AD Podgorica, Montefarm, Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić, Centar za ekotoksikološka istraživanja Crne Gore, Procon DOO Podgorica, Luka Kotor, Željeznički prevoz Crne Gore – AD Podgorica Željeznička infrastruktura – AD Podgorica, JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje	Crnogorski elektrodistribucionni sistem AD Podgorica, Radio difuzni centar DOO Podgorica, Budvanska rivijera AD Budva, Luka Bar – AD Bar, Održavanje željezničkih vozničkih sredstava AD Podgorica, Montenegro Bonus DOO Cetinje, Barska plovidba AD Bar, Rudnik uglja AD Pljevlja	Wireless Montenegro DOO, Ulcinjska rivijera AD Ulcinj, Institut Dr Simo Milošević, Crnogorska plovidba, Institut za crnu metalurgiju AD Nikšić, Montenegro Airlines AD Podgorica, Plantaže 13. jul AD Podgorica, JP Aerodromi Crne Gore, a Castello Montenegro AD Pljevlja nema svoj internet sajt.

Tabela 1

6.1. SKUPŠTINA CRNE GORE

Skupština Crne Gore pokazuje najviši stepen proaktivnosti objavljivanja informacija u poređenju sa svim drugim analiziranim obveznicama Zakona o SPI.

Analiza sajta Skupštine Crne Gore podrazumijevala je mapiranje informacija iz svih 11 kategorija, koje su organi vlasti dužni da pravovremeno objavljuju. Sajt sadrži izuzetno veliku količinu informacija koje nisu uvijek lako dostupne za posjetioce sajta, ali su u velikoj mjeri klasifikovani i moguće ih je pronaći putem pretraživača sajta i ponuđenih "filtera".

Skupština Crne Gore ima objavljen ažuriran Vodič za slobodan pristup informacijama. Na sajtu se nalaze dokumenta koja predstavljaju planove i programe, kao i izvještaji i druga dokumenta u oblastima nadležnosti organa koji rade u okviru zakonodavne vlasti. Sajt sadrži i strateška dokumenta. Skupština Crne Gore objavljuje pojedinačne akte i ugovore o raspolaganju finansijskim sredstvima, spiskove državnih službenika, kao i spiskove javnih funkcionera sa listama njihovih zarada. Identifikovana su i rješenja iz pojedinačnih akti, kao i informacije kojima je po zahtjevu pristup odobren.

Među informacijama koje treba da se nađu na sajtu Skupštine shodno Zakonu o SPI nije bilo moguće identifikovati bilo kakav javni registar, a među evidencijama, nalazi se samo evidencija nabavki (tačka 2). Takođe, kada je riječ o mišljenjima u formi dokumenata, izuzev mišljenja državnih organa, nisu pronađena druga dokumenta ovog tipa. Ono što je važno ovdje istaći je da analizom nisu evidentirana mišljenja eksperata o nacrtima i predlozima zakona i drugih propisa (tačka 6).

Sajt je solidno strukturiran i pregledan, a dokumenta su u čitljivim formatima.

6.2. MINISTARSTVA U VLADI CRNE GORE

6.2.1. Stepen proaktivnosti informisanja ministarstava

Ni jedno ministarstvo ne objavljuje u potpunosti informacije na način propisan Zakonom o SPI.

Analiza proaktivnosti 18 ministarstava pokazala je da ni jedna od ovih institucija nije u potpunosti ispoštovala obaveze propisane Zakonom o SPI.

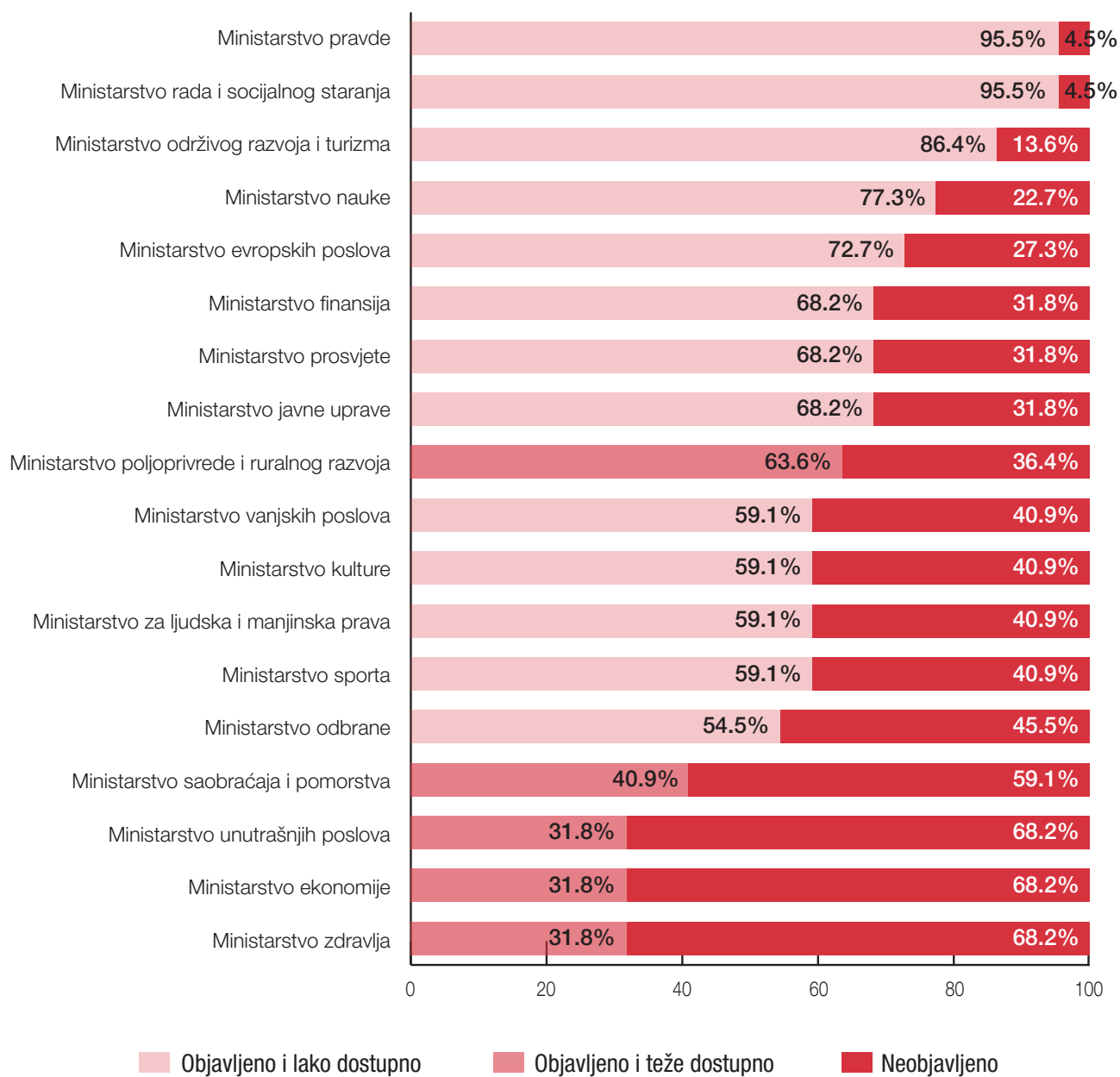
Trinaest godina nakon usvajanja Zakona o SPI i pet godina nakon institucionalizacije proaktivnog objavljivanja informacija, sva ministarstva jesu svjesna obaveze da moraju da postupaju po Zakonu o SPI, na šta ukazuje i činjenica da svi imaju objavljene Vodiče za pristup informacijama, kao i da na sajtu imaju posebne sekcije rezervisane za informacije koje se objavljuju u skladu sa Zakonom o SPI. U pitanju je uglavnom sekcija „INFO/VODIČI“ ili „Slobodan pristup informacijama“ koje se nalaze na početnoj stranici sajta.

Po stepenu proaktivnosti u okvirima Zakonom definisanih obaveza grupišu se:

1. visoko proaktivna ministarstva: pravde; rada i socijalnog staranja; održivog razvoja i turizma sa više od 85% objavljenih i lako dostupnih informacija propisanih Zakonom o SPI;

2. srednje proaktivna ministarstva, 4 koja objavljuju između 50% i 80% uglavnom lako dostupnih informacija: nauke; evropskih poslova; finansija; prosvjete i javne uprave, poljoprivrede i ruralnog razvoja; vanjskih poslova; kulture; za ljudska i manjinska prava; sporta; odbrane;

3. ministarstva sa niskom proaktivnošću, malim obimom objavljenih informacija na uglavnom nepreglednim sajtovima: saobraćaja i pomorstva; unutrašnjih poslova; ekonomije; zdravlja. Ova ministarstva objavljuju značajno ispod polovine informacija za koje imaju zakonsku obavezu.



Grafik 3: Obim i dostupnost objavljenih informacija po Zakonu o SPI na sajtovima ministarstava u Vladi Crne Gore

6.2.2. Preglednost proaktivno objavljenih informacija ministarstava

Proaktivnost u informisanju građana ne ogleda se samo u ispunjavanju zakonske obaveze da se na sajtu nađu dokumenta propisana Zakonom o SPI. Suštinska proaktivnost ogleda se i u njihovoj dostupnosti na preglednim sajtovima kao neposrednim izvorima informacija o radu ministarstava.

Najzad, interaktivnost i mogućnost jednostavnog uspostavljanja komunikacije sa predstavnicima institucija dodatni je pokazatelj proaktivnog stava u cilju informisanja građana.

Među sajtovima ministarstava najpregledniji su i sa stanovišta proaktivnog objavljivanja informacija najviši stepen interaktivnosti sa korisnicima i tražiocima informacija pokazuju Ministarstvo pravde, rada i socijalnog staranja, evropskih poslova, prosvjete i javne uprave. Objavljeni podaci shodno Zakonu o SPI na njihovim stranicama su lako dostupni i vidljivi, u jasno naznačenim sekcija-

ma, a posebno je na vidljivom dijelu sajta naznačen kontakt osobe za zahtjeve po Zakonu o SPI ili je postavljen obrazac za podnošenje zahtjeva. Sličnu preglednost, ali bez ovih jasno naznačenih podataka, imaju Ministarstvo održivog razvoja i turizma, nauke i finansija.

Srednje pregledni su sajtovi na kojima je potrebno više vremena i koraka za nalaženje proaktivno objavljenih informacija. Takvi su Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, vanjskih poslova, kulture, za ljudska i manjinska prava, sporta i odbrane.

Slabo pregledan sajt je Ministarstva unutrašnjih poslova, a gotovo sasvim nepregledni sa stanovišta proaktivnog informisanja su Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, ekonomije i zdravlja. Ovi sajtovi nemaju ni zasebne sekcije na kojima bi se objavljivale informacije po Zakonu o SPI.

NAZIV INSTITUCIJE	STEPEN PREGLEDNOSTI SAJTA
Ministarstvo pravde	PREGLEDAN
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	
Ministarstvo evropskih poslova	
Ministarstvo prosvjete	
Ministarstvo javne uprave	
Ministarstvo održivog razvoja i turizma	
Ministarstvo nauke	
Ministarstvo finansija	
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	SREDNJE PREGLEDAN
Ministarstvo vanjskih poslova	
Ministarstvo kulture	
Ministarstvo za ljudska i manjinska prava	
Ministarstvo sporta	
Ministarstvo odbrane	
Ministarstvo unutrašnjih poslova	NEPREGLEDAN
Ministarstvo saobraćaja i pomorstva	
Ministarstvo ekonomije	
Ministarstvo zdravlja	

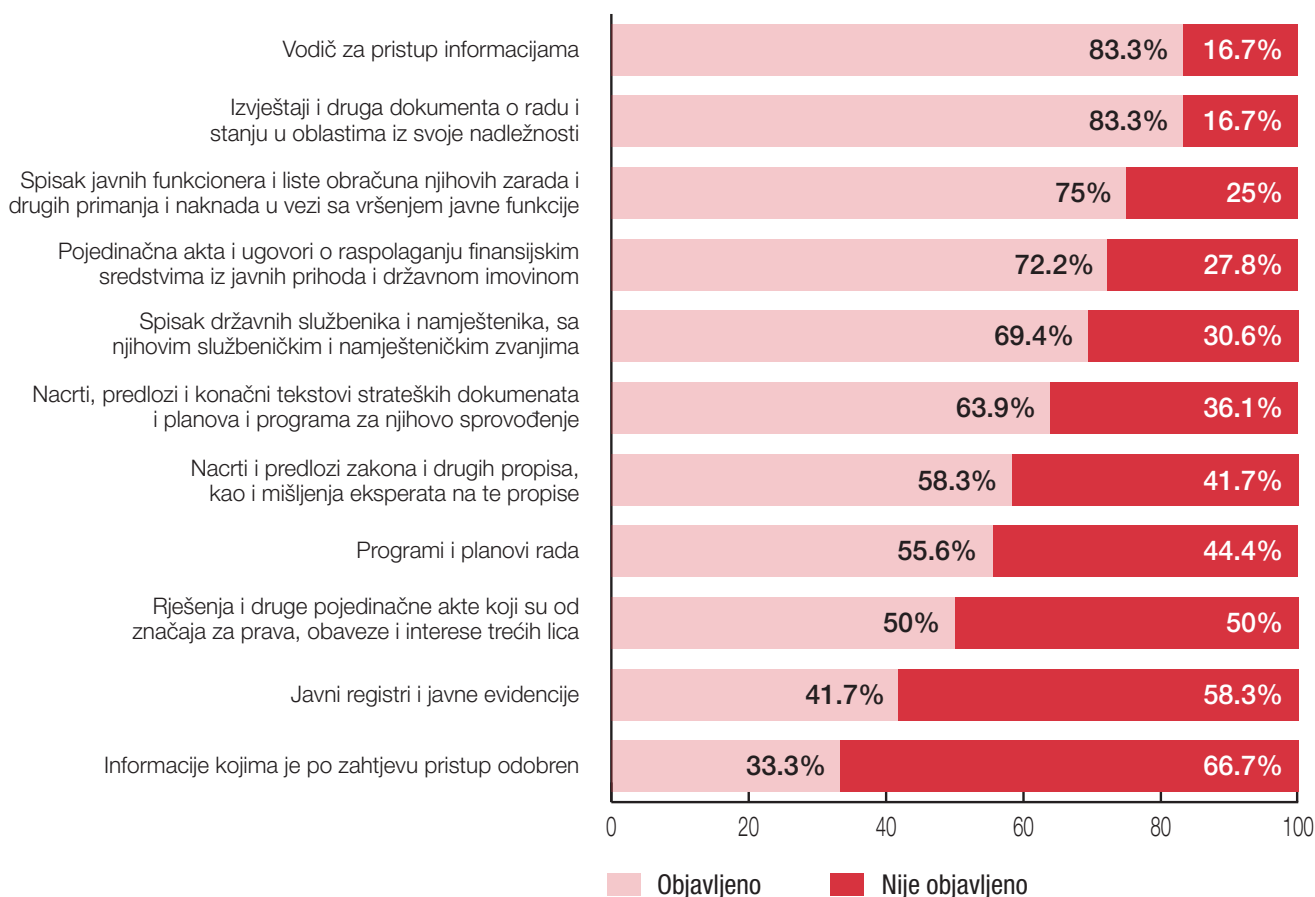
Tabela 2: Preglednost sajtova ministarstava

6.2.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka na sajtovima ministarstava

Ministarstva nisu objavila sve informacije ni u jednoj od kategorija podataka za koje Zakon propisuje da moraju biti postavljene na sajtove nadležnih organa.

Nedvosmisleno je da su ministarstva kao obveznice Zakona o SPI u obavezi da pravovremeno na sajt postavljaju dokumenta koja sadrže predviđene informacije u punom obimu, u čitljivim formatima i na vidljivim i lako dostupnim stranicama sajta.

Informacije koje, shodno Zakonu, institucije mora-



Grafik 4: Procenat objavljenih informacija na sajtovima ministarstava prema tačkama Zakona o SPI (zbirni prikaz)

ju proaktivno objavljevati se mogu grupisati u četiri kategorije:

- 1) opšte informacije o institucijama, odnosno vodiče i javne registre,
- 2) opšta akta o radu institucija kao što su strategije, planovi, izvještaji i zakoni,
- 3) podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima, i
- 4) pojedinačna akta institucija.

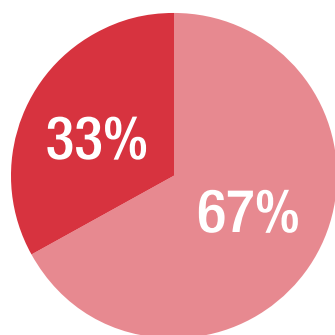
Analiza pokazuje da **ministarstva najčešće objavljuju informacije koje su sadržane u opštim pravnim aktima, a najmanje informacije koje neposredno ukazuju na njihov rad.**

6.2.3.1. Vodiči i javni registri

Ova kategorija obuhvata **vodič za pristup informacijama, javne registre i javne evidencije**⁸.

Analiza vrsta informacija koje ministarstva proaktivno objavljuju pokazuje da **sva ministarstva imaju Vodiče za slobodan pristup informacijama. Međutim, svako treće ministarstvo u trenutku analize je na svojim stranicama imalo zastarjeli Vodič**, koji nije ažuriran više od godinu dana. U pitanju su ministarstva finansija, poljoprivrede i ruralnog razvoja, za ljudska i manjinska prava, odbrane, unutrašnjih poslova i zdravlja.

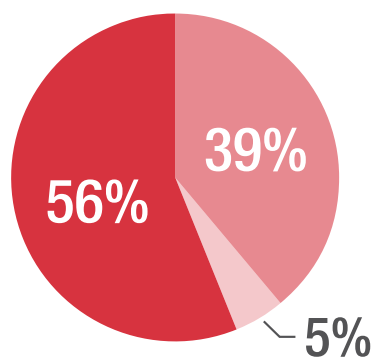
⁸ Zakon o slobodnom pristupu informacijama, član 12, tačke 1 i 2



● Ažurirani Vodiči za slobodan pristup informacijama ● Zastarjeli Vodiči za slobodan pristup informacijama

Grafik 5: Proaktivno objavljivanje ažurnih Vodiča za slobodan pristup informacijama na sajtovima ministarstava (tačka 1, član 12, Zakon o SPI)

Javne registre i javne evidencije, kao dio osnovnih informacija o instituciji, nema čak 10 ministarstava: evropskih poslova, prosvjete, vanjskih poslova, kulture, za ljudska i manjinska prava, sporta, odbrane, saobraćaja i pomorstva, unutrašnjih poslova i ekonomije. Jedno ministarstvo, i to javne uprave u čijoj je nadležnosti slobodan pristup informacijama, ima na sajtu naznačene registre, ali sa nedostupnim internet linkovima.



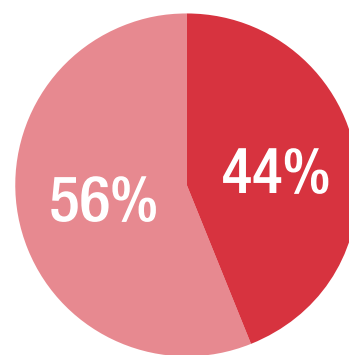
● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 6: Proaktivno objavljivanje javnih registara i javnih evidencija na sajtovima ministarstava (tačka 2, član 12, Zakon o SPI)

6.2.3.2. Strategije, planovi, zakoni i izvještaji

Ova kategorija uključuje: programe i planove rada, izvještaje i druga dokumenta o radu i stanju; nacрте, predloge i konačne tekstove strateških dokumenata i planova i programa za njihovo sprovođenje; nacрте i predloge zakona i drugih propisa, kao i mišljenja eksperata na te propise⁹.

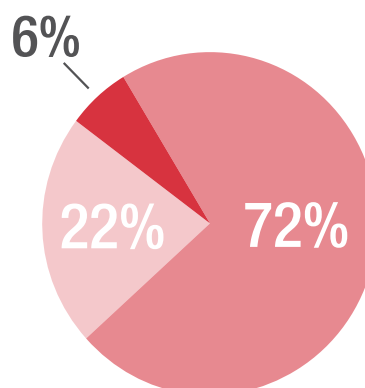
Među svim informacijama koje obveznice Zakona o SPI treba da objavljuju na svojim sajtovima, **opšta akta su najzastupljenija**. Ipak, **programe i planove rada na svojim sajtovima nema gotovo polovina ministarstava:** poljoprivrede i ruralnog razvoja, vanjskih poslova, kulture, za ljudska i manjinska prava, saobraćaja i pomorstva, unutrašnjih poslova, ekonomije i zdravlja.



● Objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 7: Proaktivno objavljivanje programa i planova rada na sajtovima ministarstava (tačka 3, član 12, Zakon o SPI)

Najviše je evidentiranih dokumenata propisanih četvrtom tačkom Zakona, odnosno **izvještaja i drugih dokumenata o radu i stanju u oblastima iz svoje nadležnosti**. Sva ministarstva, izuzev Ministarstva sporta, objavljuju ova dokumenta, ali neka među njima to ne rade pravovremeno i ažurno. Na sajtovima Ministarstva ekonomije, saobraćaja i pomorstva, kao i zdravlja nedostaju najnoviji izvještaji, za 2016. i 2017. godinu, dok Ministarstvo za ljudska i manjinska prava nije objavilo izvještaj ni za 2015. godinu.



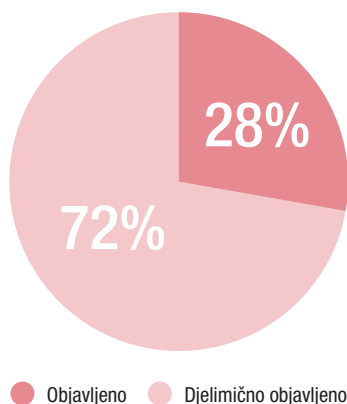
● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 8: Proaktivno objavljivanje izvještaja i drugih dokumenata iz nadležnosti ministarstava (tačka 4, član 12, Zakon o SPI)

Nacrti, predlozi i konačni tekstovi strateških dokumenata i planova i programa za njihovo

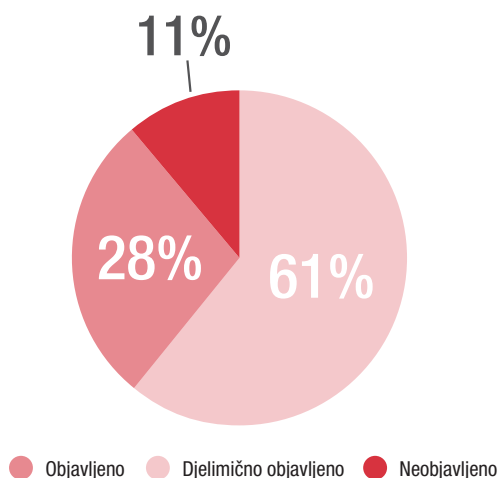
⁹ Zakon o slobodnom pristupu informacijama, član 12, tačke 3, 4, 5. i 6.

korišćenje nalaze se na sajtovima svih ministarstava, međutim, manje od trećine je ova dokumenta objavilo u cjelosti (Ministarstvo pravde, unutrašnjih poslova, prosvjete, poljoprivrede i ruralnog razvoja, rada i socijalnog staranja). Na svim ostalim sajtovima nedostaju nacrti i predlozi ili pak nedostaju dokumenta, dok na sajtu Ministarstva ekonomije nisu evidentirana dokumenta za posljednje dvije godine.



Grafik 9: Proaktivno objavljivanje nacrti, predloga i konačnih tekstova strateških dokumenata i planova i programa za njihovo sprovođenje od strane ministarstava (tačka 5, član 12, Zakon o SPI)

Nacrta i predloga zakona nema na sajtovima ministarstava evropskih poslova i odbrane, dok samo pet ministarstava je u punom obimu objavilo ova dokumenta uz mišljenja eksperata (Ministarstvo održivog razvoja i turizma, za ljudska i manjinska prava, rada i socijalnog staranja, javne uprave i sporta). Na sajtovima ostalih ministarstava informacije su djelimično objavljene, ili nedostaje dio nacrti i predloga zakona i, što je najčešće slučaj, nedostaju mišljenja eksperata.

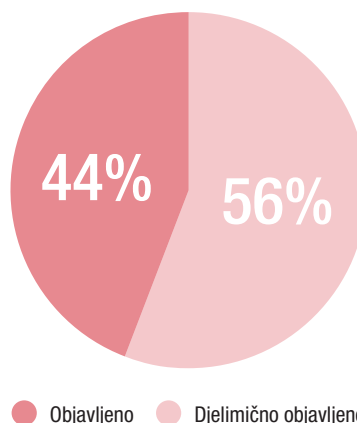


Grafik 10: Proaktivno objavljivanje nacrti i predloga zakona i drugih propisa, kao i mišljenja eksperata na te propise od strane državne uprave (tačka 6, član 12, Zakon o SPI)

6.2.3.3. Podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima

Ova kategorija uključuje: pojedinačna akta i ugovore o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom; spisak državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima; spisak javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije¹⁰.

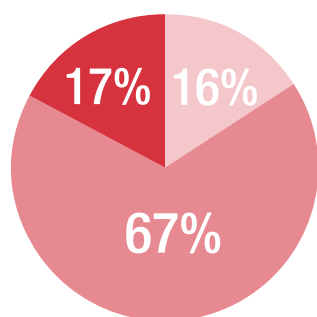
Pojedinačni akti o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom objavljeni su na sajtovima svih ministarstava, međutim **na više od polovine stranica nedostaju ugovori** koji neposredno ukazuju na raspolaganje pomenutim resursima (Ministarstvo unutrašnjih poslova, odbrane, finansija, nauke, ekonomije, saobraćaja i pomorstva, poljoprivrede i ruralnog razvoja, zdravlja, rada i socijalnog staranja i sporta).



Grafik 11: Proaktivno objavljivanje pojedinačnih akata i ugovora o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom od strane ministarstava (tačka 7, član 12, Zakon o SPI)

Kada je u pitanju **raspolaganje javnim fondovima i resursima, ministarstva uglavnom objavljuju informacije, ali samo djelimično**. Najmanje se objavljuju spiskovi državnih službenika i namještenika. Ministarstva ekonomije, saobraćaja i pomorstva, i Ministarstvo zdravlja uopšte nisu objavili ove spiskove na svom sajtu, dok tri ministarstva taj spisak nisu objavili za tekuću godinu (Ministarstvo odbrane, održivog razvoja i turizma, javne uprave).

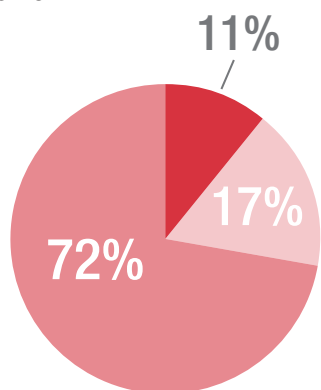
¹⁰ Zakon o slobodnom pristupu informacijama, član 12, tačke 7, 8. i 9.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 12: Proaktivno objavljivanje spiskova državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima od strane ministarstava (tačka 8, član 12, Zakon o SPI)

Spisak javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije u periodu monitoringa nije bilo moguće evidentirati jedino na sajtu Ministarstva zdravlja. Ministarstvo javne uprave i održivog razvoja i turizma nisu ažurirali podatke za ovu godinu, dok na sajtu Ministarstva prosvjete nedostaje dio podataka za prethodnu i tekuću godinu.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

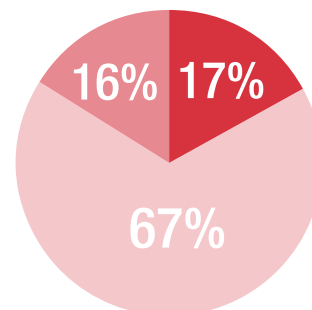
Grafik 13: Proaktivno objavljivanje spiskova javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije od strane ministarstava (tačka 9, član 12, Zakon o SPI)

6.2.3.4. Pojedinačna akta

Ova kategorija uključuje rješenja i druga pojedinačna akta, koja su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica; informacije kojima je po zahtjevu pristup odobren.¹¹

Rješenja i druge pojedinačne akte koje su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica, samo su polovično zastupljena na posmatranim

sajtovima. Na stranicama Ministarstva zdravlja i Ministarstva za ljudska i manjinska prava uopšte nema ovih dokumenata, a sajt Ministarstva unutrašnjih poslova je nepregledan u mjeri da se ne može sa sigurnošću tvrditi da li su ova dokumenta objavljena.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

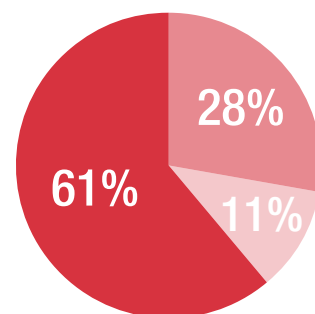
Grafik 14: Proaktivno objavljivanje rješenja i drugih pojedinačnih akata koji su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica od strane ministarstava (tačka 10, član 12, Zakon o SPI)

Među pojedinačnim aktima i ukupno svim dokumentima, čije je objavljivanje propisano Zakonom o SPI, **najmanje je evidentiranih informacija kojima je po zahtjevu pristup odobren** (tačka 11). **Samo pet ministarstava objavljuje ažurno ove informacije:** Ministarstvo pravde, održivog razvoja i turizma, za ljudska i manjinska prava, rada i socijalnog staranja, evropskih poslova.

Ministarstvo odbrane ove informacije objavljuje, ali nisu bile dostupne iz 2018. godine, dok su na sajtu Ministarstva nauke dostupne samo za ovu godinu.

Ministarstva unutrašnjih poslova, finansija, vanjskih poslova, kulture i javne uprave objavljuju rješenja o zahtjevima, ali ne objavljuju informacije.

Ministarstvo prosvjete, ekonomije, saobraćaja i pomorstva, poljoprivrede i ruralnog razvoja, zdravlja i sporta nemaju nikakve informacije o podnijetim zahtjevima po Zakonu o SPI.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 15: Proaktivno objavljivanje informacija kojima je po zahtjevu pristup odobren od strane ministarstava (tačka 11, član 12, Zakon o SPI)

¹¹ Zakon o slobodnom pristupu informacijama, član 12, tačke 10. i 11.

6.3. DRŽAVNA UPRAVA U CRNOJ GORI

6.3.1. Stepen proaktivnosti informisanja organa državne uprave u Crnoj Gori

Ni jedan organ državne uprave u okviru Vlade Crne Gore ne objavljuje u potpunosti informacije na način propisan Zakonom o SPI.

Analiza proaktivnosti 36 organa državne uprave pokazuje da ni jedna od tih institucija nije u potpunosti ispoštovala obaveze propisane Zakonom o SPI. Više od trećine ovih organa nema objavljen čak ni Vodič o slobodnom pristupu informacijama, ili ih pretraživanjem sajtova nije bilo moguće mapirati na dostupnim stranicama.

Prema stepenu proaktivnosti, u okvirima Zakonom definisanih obaveza, moguće je razvrstati nekoliko grupa organa državne uprave¹², među kojima nema visoko proaktivnih, pošto su sve analizirane institucije objavile manje od 70% informacija predviđenih Zakonom.

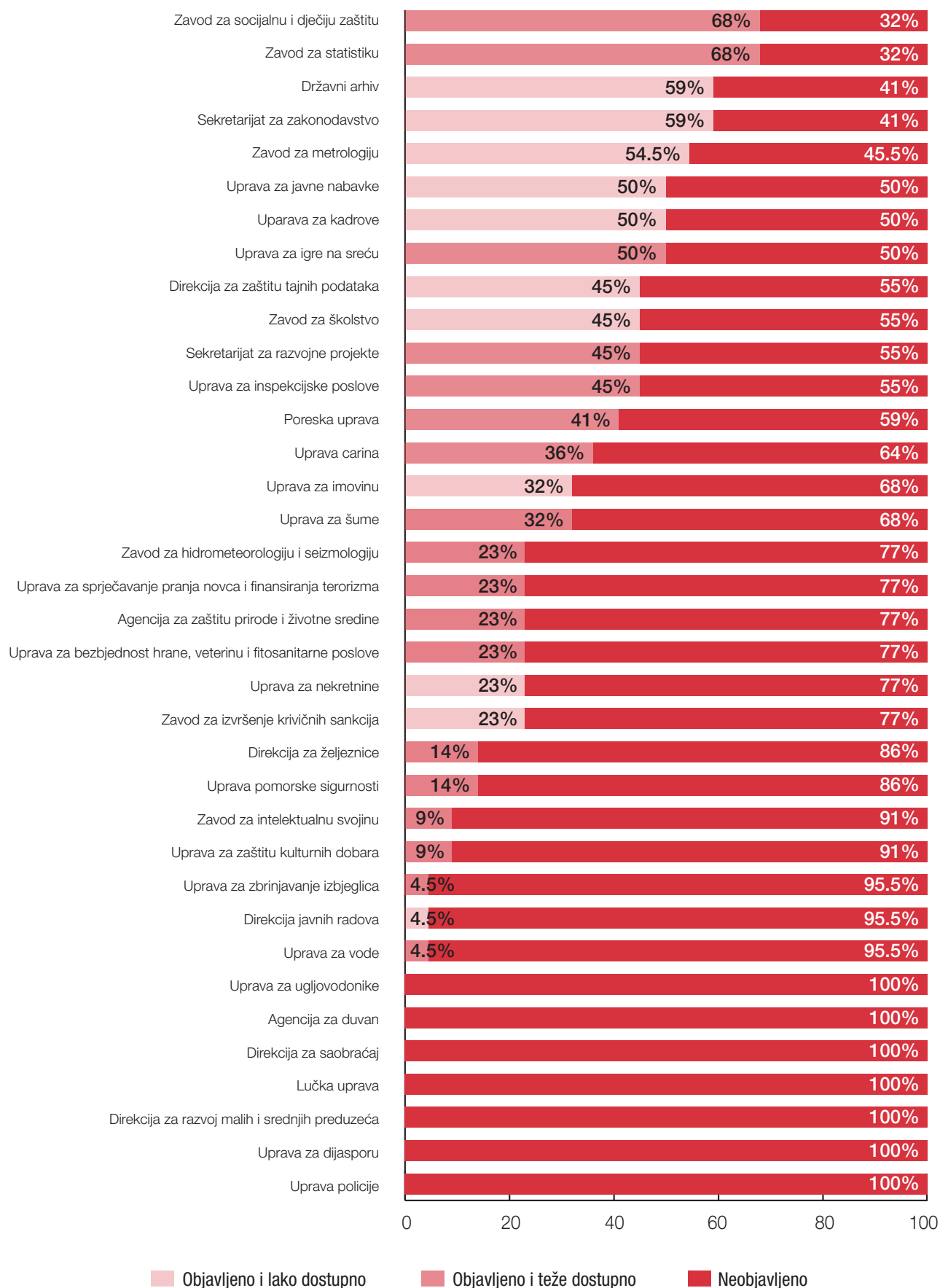
1. Srednje proaktivni organi državne uprave: Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu, Zavod za statistiku, Državni arhiv, Sekretariat za zakono-

¹² Pri analizi proaktivnosti organa državne uprave zadržavamo kriterijum definisan za sve organe vlasti, prema kojem makar tri četvrtine informacija moraju biti objavljene kako bi se institucija mogla uvrstiti među visoko proaktivne.

davstvo, Zavod za metrologiju, Uprava za javne nabavke, Uprava za kadrove, Uprava za igre na sreću. Ove institucije su proaktivno objavile između 50% i 68% informacija definisanih Zakonom o SPI, pri čemu trećina njih je teško dostupna zbog nepreglednosti sajtova na kojima su postavljene;

2. Organi državne uprave sa niskom proaktivnošću, koja proaktivno objavljuju manje od polovine informacija: Direkcija za zaštitu tajnih podataka, Zavod za školstvo, Sekretariat za razvojne projekte, Uprava za inspekcijske poslove, Poreska uprava, Uprava carina, Uprava za imovinu, Uprava za šume, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Uprava za nekretnine, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, Direkcija za željeznice, Uprava pomorske sigurnosti, Zavod za intelektualnu svojinu, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Uprava za zbrinjavanje izbjeglica, Direkcija javnih radova i Uprava za vode;

3. Organi koji na svojim sajtovima uopšte nisu proaktivno objavljivali informacije: Uprava za ugljovodonike, Lučka uprava, Uprava za dijasporu i Uprava policije, **kao i institucije čijim sajtovima nije bilo moguće pristupiti:** Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća, Agencija za duvan i Direkcija za saobraćaj.



Grafik 16: Obim i dostupnost objavljenih informacija po Zakonu o SPI na sajtovima organa u Vladi Crne Gore

6.3.2. Preglednost proaktivno objavljenih podataka državne uprave u Crnoj Gori

Među sajtovima pojedinačnih organa u Vladi Crne Gore **najpregledniji** su i sa stanovišta proaktivnog objavljivanja informacija najviši stepen interaktivnosti sa korisnicima i tražiocima informacija pokazuju Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, Uprava za nekretnine, Direkcija javnih radova, Uprava za kadrove, Uprava za imovinu, Sekretarijat za zakonodavstvo, Zavod za školstvo, Zavod za metrologiju, Državni arhiv i Direkcija za zaštitu tajnih podataka.

Objavljeni podaci shodno Zakonu o SPI na njihovim stranicama su relativno lako dostupni i vidljivi, obično u posebnim sekcijama. Ipak, preglednost ovih sajtova u poređenju sa sajtovima ministarstava je manja, gotovo da nema posebno naznačenih kontakata za podnošenje zahtjeva za slobodan pristup informacijama i izostaje posebna klasifikacija dokumenata koji su razvrstani prema tačkama člana 12 Zakona SPI, kao što je to slučaj sa nekim ministarstvima.

Srednje pregledni su sajtovi na kojima je potrebno više vremena i koraka za nalaženje proaktivno objavljenih informacija.

Takvi su sajtovi Uprave carina, Uprave za igre na sreću, Zavoda za intelektualnu svojinu, Direkcije za željeznice, Uprave za vode, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Uprave za javne nabavke, Uprave za inspekcijske poslove, Sekretarijata za razvojne projekte, Zavoda za statistiku, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu.

Nepregledni sajtovi na kojima je teško doći do informacija su Uprava policije, Uprava za dijasporu, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Uprava pomorske sigurnosti, Lučka uprava, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Uprava za šume, Uprava za zbrinjavanje izbjeglica i Uprava za ugljovodonike.

SAJTOVIMA

- Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća,
- Direkcije za saobraćaj i
- Agencije za duvan

NIJE BILO MOGUĆE PRISTUPITI.

NAZIV INSTITUCIJE	STEPEN PREGLEDNOSTI SAJTA
Zavod za izvršenje krivičnih sankcija	PREGLEDAN
Uprava za nekretnine	
Direkcija javnih radova	
Uprava za kadrove	
Uprava za imovinu	
Sekretarijat za zakonodavstvo	
Zavod za školstvo	
Zavod za metrologiju	
Državni arhiv	
Direkcija za zaštitu tajnih podataka	
Poreska uprava	
Uprava carina	
Uprava za igre na sreću	
Zavod za intelektualnu svojinu	
Direkcija za željeznice	
Uprava za vode	
Agencija za zaštitu prirode i životne sredine	
Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma	
Uprava za inspekcijske poslove	
Sekretarijat za razvojne projekte	
Zavod za statistiku	
Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju	
Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu	

NAZIV INSTITUCIJE	STEPEN PREGLEDNOSTI SAJTA
Uprava policije	NEPREGLEDAN
Uprava za dijasporu	
Uprava za zaštitu kulturnih dobara	
Uprava pomorske sigurnosti	
Lučka uprava	
Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	
Uprava za šume	
Uprava za zbrinjavanje izbjeglica	
Uprava za ugljovodnike	
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	NEDOSTUPAN SAJT
Direkcija za saobraćaj	
Agencija za duvan	

Tabela 3: Preglednost sajtova organa državne uprave

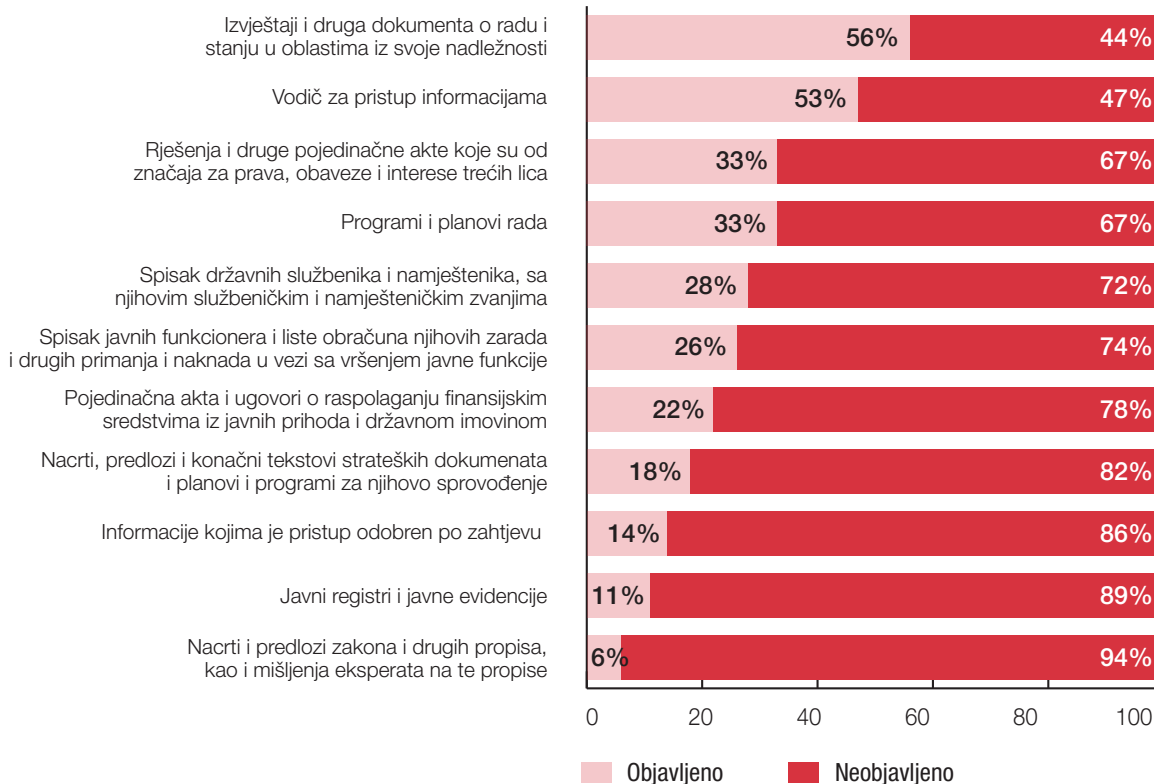
6.3.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka na sajtovima organa državne uprave u Crnoj Gori

Institucije državne uprave nisu objavile sve informacije ni u jednoj od kategorija podataka za koje Zakon propisuje da moraju biti postavljene na sajtove nadležnih organa.

Nedvosmisleno je da su, kao obveznice Zakona o SPI, ove institucije u obavezi da pravovremeno na sajt postavljaju sva dokumenta koja sadrže

predviđene informacije u punom obimu, u čitljivim formatima i na vidljivim i lako dostupnim stranicama sajta.

Analiza pokazuje da organi uprave najčešće objavljuju informacije koje su sadržane u opštim pravnim aktima, a najmanje informacije koje neposredno ukazuju na njihov rad.

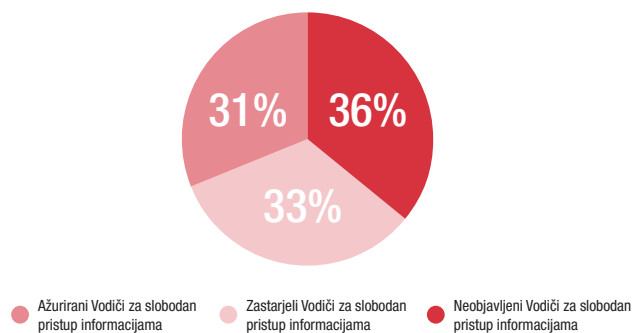


Grafik 17: Procenat objavljenih informacija na sajtovima organa Vladi Crne Gore, prema tačkama Zakona o SPI (zbirni prikaz)

6.3.3.1. Vodiči i javni registri

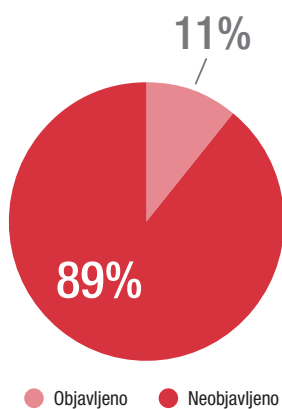
Manje od trećine analiziranih institucija ima ažuriran Vodič za slobodan pristup informacijama.

Na sajtovima ostalih organa, nije bilo uopšte moguće identifikovati Vodič za slobodan pristup informacijama. U pitanju su: Uprava policije, Uprava za dijasporu, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća, Lučka uprava, Direkcija za saobraćaj, Direkcija za željeznice, Uprava za šume, Agencija za duvan, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Uprava za zbrinjavanje izbjeglica, Uprava za ugljovodonike, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju.



Grafik 18: Proaktivno objavljivanje ažurnih Vodiča za slobodan pristup informacijama na sajtovima organa državne uprave (tačka 1, član 12, Zakon o SPI)

Javne registre i javne evidencije na sajtovima ima objavljeno samo 11%, odnosno četiri analizirane institucije: Uprava za nekretnine, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Zavod za statistiku i Državni arhiv. Na sajtovima ostalih institucija nije identifikovan ni jedan dokument koji se može smatrati javnim registrom ili javnom evidencijom.

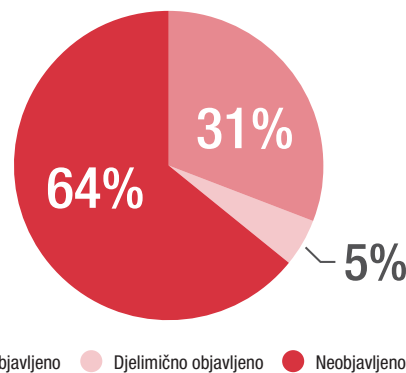


Grafik 19: Proaktivno objavljivanje javnih registara i javnih evidencija na sajtovima organa državne uprave (tačka 2, član 12, Zakon o SPI)

6.3.3.2. Strategije, planovi, zakoni i izvještaji

Kada su u pitanju planovi i programi rada, svega oko trećine organa državne uprave objavljuje ova dokumenta, koja nisu uvijek pravovremeno ažurirana. Ove informacije su u trenutku analize bile ažurirane u skladu sa Zakonom na sajtovima Poreske uprave, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Uprave za kadrove, Uprave za javne nabavke, Uprave za imovinu, Sekretarijata za razvojne projekte, Zavoda za statistiku, Zavoda za školstvo, Zavoda za metrologiju, Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu i Direkcije za zaštitu tajnih podataka.

Planovi i programi rada su bili zastarjeli na sajtovima Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Državnog arhiva, dok na sajtovima ostalih institucija ovi dokumenti nisu uopšte objavljeni.

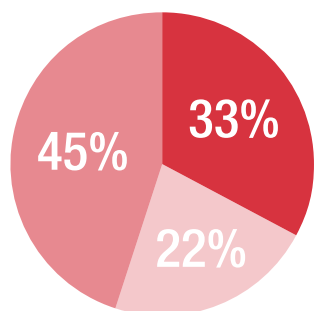


Grafik 20: Proaktivno objavljivanje programa i planova rada na sajtovima organa državne uprave (tačka 3, član 12, Zakon o SPI)

Među objavljenim dokumentima, natpolovična zastupljenost informacija evidentirana je jedino kada su u pitanju izvještaji i druga dokumenta o radu i stanju u oblastima iz nadležnosti institucija. Kada se sagleda struktura ovih dokumenata, vidimo da nešto ispod polovine ovih institucija redovno ažurira informacije definisane četvrtom tačkom Zakona.

To su: Poreska uprava, Uprava za igre na sreću, Uprava za šume, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Uprava za javne nabavke, Uprava za inspekcijske poslove, Uprava za imovinu, Sekretarijat za zakonodavstvo, Sekretarijat za razvojne projekte, Zavod za statistiku, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Zavod za školstvo, Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu,

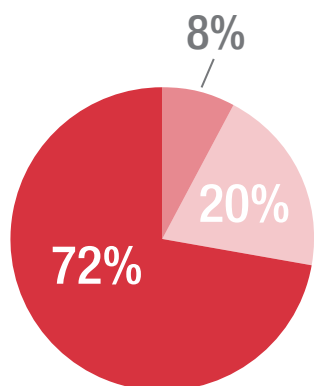
Državni arhiv i Direkcija za zaštitu tajnih podataka. Izvještaje i druga dokumenta iz svoje nadležnosti djelimično objavljuju Uprava carina, Zavod za intelektualnu svojinu, Uprava pomorske sigurnosti, Direkcija za željeznice, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Uprava za zbrinjavanje izbjeglica, Uprava za kadrove i Zavod za metrologiju.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 21: Proaktivno objavljivanje izvještaja i drugih dokumenata iz nadležnosti organa državne uprave (tačka 4, član 12, Zakon o SPI)

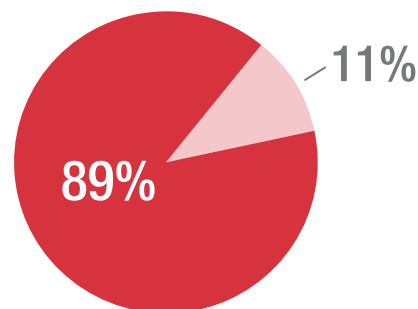
U poređenju sa informacijama koje se objavljuju shodno Zakonu o SPI, **nacrti, predlozi i konačni tekstovi strateških dokumenata i planovi i programi za njihovo korišćenje su među nisko zastupljenim. Samo tri obveznice Zakona iz analizirane grupe institucija imaju ova dokumenta na svojim sajtovima:** Zavod za statistiku, Zavod za metrologiju i Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu. Sedam analiziranih institucija ove informacije objavljuje ali nepotpuno: Uprava carina, Uprava za igre na sreću, Direkcija za željeznice, Uprava za šume, Uprava za kadrove, Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Uprava za javne nabavke. Na ostalim analiziranim sajtovima, nije bilo ove vrste dokumenata.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 22: Proaktivno objavljivanje nacrti, predloga i konačnih tekstova strateških dokumenata i planova i programa za njihovo sprovođenje od strane državne uprave (tačka 5, član 12, Zakon o SPI)

Nacrti i predlozi zakona i drugih propisa, kao i mišljenja eksperata na te propise su najmanje zastupljene informacije na analiziranim sajtovima, nepunih 6%. Čak i kada su ti podaci objavljeni, informacije nisu kompletne, odnosno djelimično su objavljene na sajtovima Poreske uprave, Uprave za šume, Sekretarijata za zakonodavstvo i Zavoda za školstvo, dok na ostalim sajtovima nije bilo moguće evidentirati ova dokumenta.

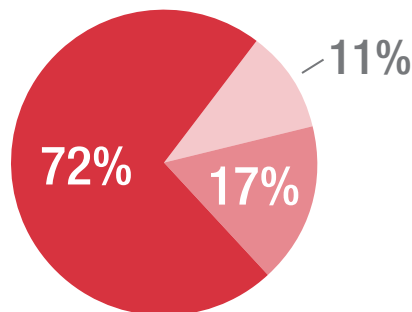


● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 23: Proaktivno objavljivanje nacrti i predloga zakona i drugih propisa, kao i mišljenja eksperata na te propise od strane državne uprave (tačka 6, član 12, Zakon o SPI)

6.3.3.3. Podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima

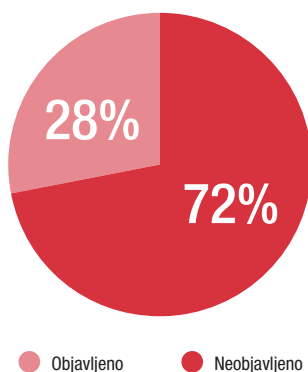
Pojedinačni akti o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom su objavili samo rijetki organi državne uprave. Objavljeni su na sajtovima Uprave za šume, Uprave za kadrove, Uprave za inspeksijske poslove, Uprave za imovinu, Sekretarijata za zakonodavstvo, Zavoda za statistiku. Ove informacije su bile nepotpune na stranicama sajtova Poreske uprave, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu i Državnog arhiva, dok na ostalih 28 sajtova ove informacije nisu bile objavljene.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 24: Proaktivno objavljivanje pojedinačnih akata i ugovora o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom od strane organa državne uprave (tačka 7, član 12, Zakon o SPI)

Kada su u pitanju **spiskovi državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima, analiza je pokazala da ova dokumenta redovno objavljuje samo nekoliko institucija**, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, Uprava za igre na sreću, Uprava za nekretnine, Uprava za kadrove, Uprava za javne nabavke, Sekretarijat za zakonodavstvo, Sekretarijat za razvojne projekte, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Zavod za metrologiju i državni arhiv. Ostale institucije ova dokumenta nemaju na svojim sajtovima.

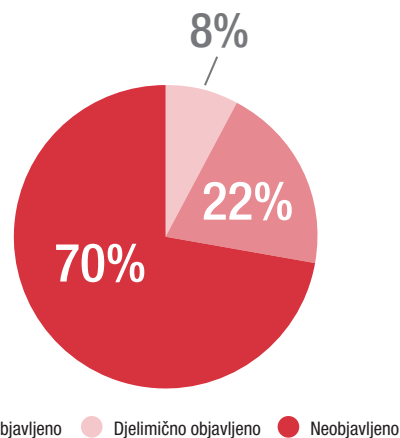


Grafik 25: Proaktivno objavljivanje spiskova državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima od strane organa državne uprave (tačka 8, član 12, Zakon o SPI)

Analizirane institucije rijetko proaktivno objavljuju spiskove javnih funkcionera, listu obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije.

Ove informacije ažurno objavljuju Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, Uprava za igre na sreću, Sekretarijat za zakonodavstvo, Sekretarijat za razvojne projekte, Zavod za školstvo, Zavod za metrologiju, Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu, Direkcija za zaštitu tajnih podataka. Djelimično je ovim informacijama moguće pristupiti na sajtovima Uprave carina, Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Državnog arhiva.

Ostalih 25 analiziranih institucija uopšte nemaju ove informacije na svojim sajtovima.

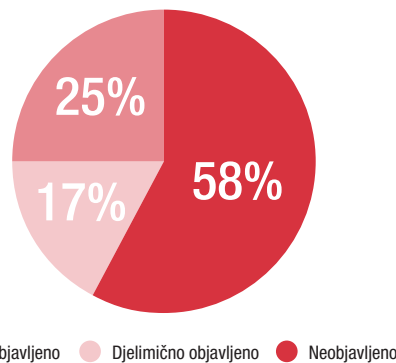


Grafik 26: Proaktivno objavljivanje spiskova javnih funkcionera, liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije od strane organa državne uprave (tačka 9, član 12, Zakon o SPI)

6.3.3.4. Pojedinačna akta

Samo trećina državne uprave objavljuje rješenja i druga pojedinačna akta koja su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica na sajtovima analiziranih institucija: Uprava carina, Uprava za igre na sreću, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Uprava za inspeksijske poslove, Sekretarijat za zakonodavstvo, Zavod za statistiku, Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu, Državni arhiv i Direkcija za zaštitu tajnih podataka u cjelosti objavljuju ova pojedinačna akta.

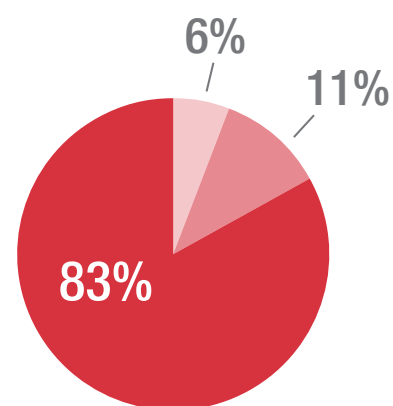
Poreska uprava, Uprava pomorske sigurnosti, Direkcija za željeznice, Uprava za šume, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine i Zavod za metrologiju ova dokumenta ne objavljuju ažurno i u potpunosti, dok na sajtovima ostalih analiziranih institucija ove informacije nisu identifikovane.



Grafik 27: Proaktivno objavljivanje rješenja i drugih pojedinačnih akata koji su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica od strane organa državne uprave (tačka 10, član 12, Zakon o SPI)

Najzad, vrlo su rijetke institucije državne uprave koje na svojim sajtovima objavljuju informacije kojima su odobrile pristup po zahtjevu za slobodan pristup informacijama, koji je podnijelo neko pravno ili fizičko lice, što bi trebalo da bude u interesu institucija, kako ne bi po više puta odgovarale na iste zahtjeve za informacijama.

Međutim, samo Uprava carina, Uprava za kadrove, Uprava za inspekcijske poslove i Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu objavljuju ove informacije, dok Zavod za statistiku i Zavod za školstvo objavljuju samo rješenja o podnijetim zahtjevima, bez samih informacija. Na sajtovima ostalih institucija, ovih informacija nema.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 28: Proaktivno objavljivanje informacija kojima je po zahtjevu pristup odobren od strane organa državne uprave (tačka 11, član 12, Zakon o SPI)

6.4. GLAVNI GRAD

6.4.1. Stepen proaktivnosti objavljivanja informacija Glavnog grada

Ni jedan gradski organ ne objavljuje u potpunosti informacije na način propisan Zakonom o SPI

Analiza proaktivnosti 29 organa Glavnog grada pokazala je da ni jedna od ovih institucija nije u potpunosti ispoštovala obaveze propisane Zakonom o SPI.

Trinaest godina od usvajanja Zakona o slobodnom pristupu informacijama institucije u okviru Glavnog grada tek pokazuju izvjesne naznake o činjenici da treba da proaktivno informišu građane u skladu sa Zakonom. Većina organa uprave, kao i stručnih i posebnih službi ima prostor na sajtu na kojem je predviđeno proaktivno objavljivanje informacija. Međutim, to ne znači da su gradski organi u potpunosti standardizovali način proaktivnog informisanja javnosti, već naprotiv, na osnovu 29 analiziranih internet prezentacija, ni za jedan gradski organ se ne može reći da je visoko proaktivan.

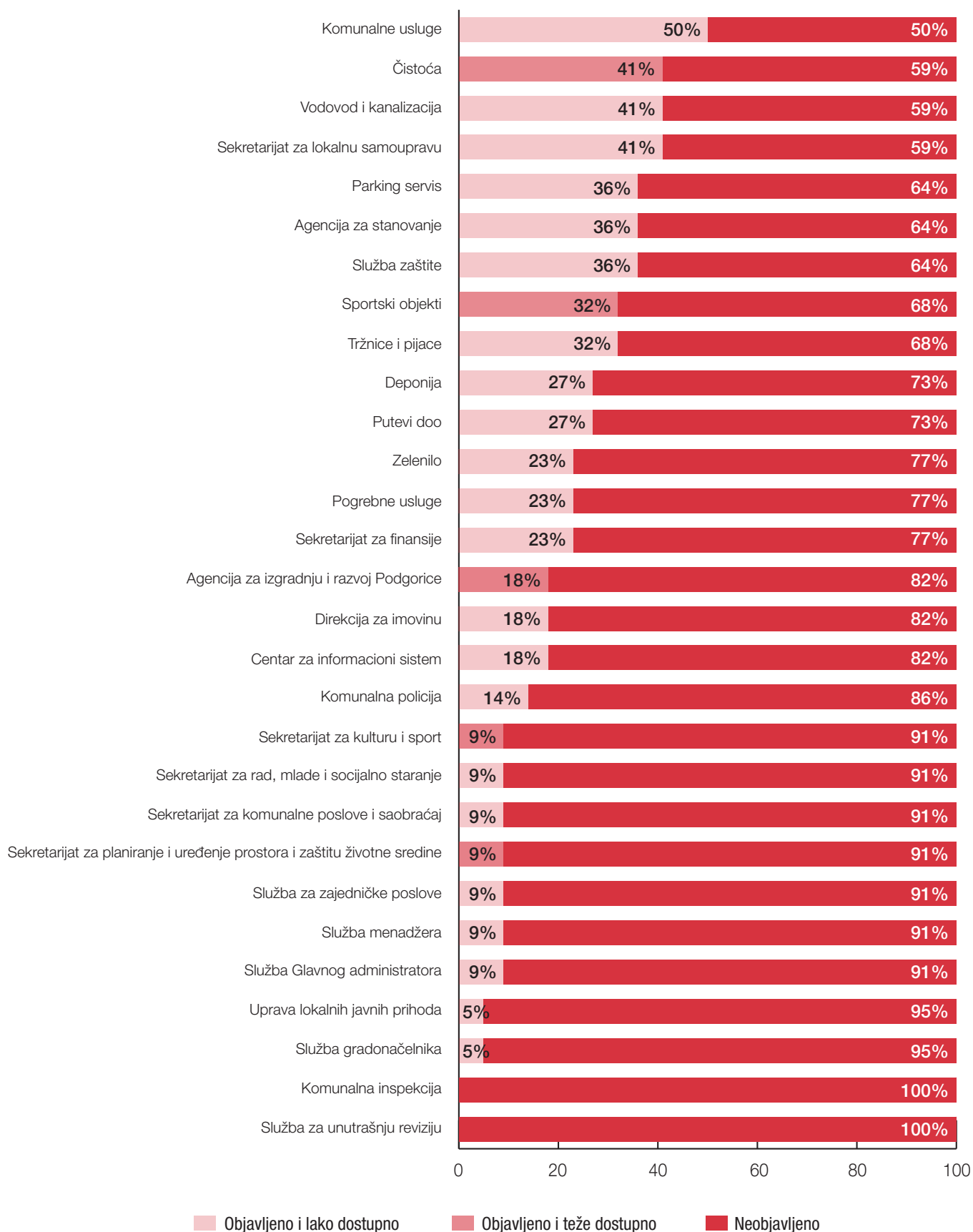
Najviši nivo proaktivnosti gradskih organa doseže samo do polovine proaktivno objavljenih informacija, pa zato izdvajamo:

1. srednje proaktivne gradske organe, koji objavljuju između trećine i polovine uglavnom lako dostupnih informacija predviđenih članom 12 Zakona o SPI: Komunalne usluge, Čistoća, Vodovod i kanalizacija, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Parking servis, Agencija za stanovanje i Služba zaštite

2. gradske organe sa niskom proaktivnošću, koji objavljuju ispod trećine informacija predviđenih Zakonom, među kojima su one u većoj mjeri lako dostupne posjetiocima sajtova: Sportski objekti, Tržnice i pijace, Deponija, Putevi doo, Zelenilo, Pogrebne usluge, Sekretarijat za finansije, Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice, Direkcija za imovinu, Centar za informacioni sistem, Komunalna policija, Sekretarijat za kulturu i sport, Sekretarijat za rad, mlade i socijalno staranje, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Služba za zajedničke poslove, Služba menadžera, Služba Glavnog administratora, Uprava lokalnih javnih prihoda, Služba gradonačelnika, Komunalna inspekcija, Služba za unutrašnju reviziju.



Oznaka na sajtu za stranice na kojima je predviđeno proaktivno objavljivanje informacija o Zakonu o SPI



Grafik 29: Obim i dostupnost objavljenih informacija po Zakonu o SPI na sajtovima organa Glavnog grada

6.4.2. Preglednost proaktivno objavljenih podataka na sajtovima organa Glavnog grada

Nasuprot izuzetno niskim obimom proaktivno objavljenih informacija, gradski organi imaju uglavnom pregledne sajtove, na kojima je jednostavno pretraživati i pronaći informacije. Stručne i posebne službe i organi uprave imaju prilično ujednačene sajtove, što takođe pojednostavljuje njihovo pretraživanje i značajno je u pogledu proaktivnosti informisanja građana.

Među analiziranim sajtovima, nedovoljno pregledne su stranice koje uređuje Sekretarijat

za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za kulturu i sport i Čistoća, dok su nešto pregledniji sajtovi Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice i Sportskih objekata. Pomenuti sekretarijati, npr. objavili su niz dokumenata u naznačenim sekcijama, međutim bilo je nemoguće pristupiti im zbog nečitljivog formata.

Ostale internet stranice koje su u nadležnosti Glavnog grada su pregledne.

NAZIV INSTITUCIJE	STEPEN PREGLEDNOSTI SAJTA
Služba gradonačelnika	PREGLEDAN
Služba Glavnog administratora	
Služba menadžera	
Služba za zajedničke poslove	
Komunalna policija	
Služba zaštite	
Centar za informacioni sistem	
Služba za unutrašnju reviziju	
Komunalna inspekcija	
Sekretarijat za lokalnu samoupravu	
Sekretarijat za finansije	
Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj	
Sekretarijat za rad, mlade i socijalno staranje	
Uprava lokalnih javnih prihoda	
Direkcija za imovinu	
Agencija za stanovanje	
Parking servis	
Putevi doo	
Tržnice i pijace	
Vodovod i kanalizacija	
Komunalne usluge	
Pogrebne usluge	NEPREGLEDAN
Zelenilo	
Deponija	
Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice	
Sportski objekti	
Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine	
Sekretarijat za kulturu i sport	
Čistoća	

Tabela 4: Preglednost sajtova gradskih organa

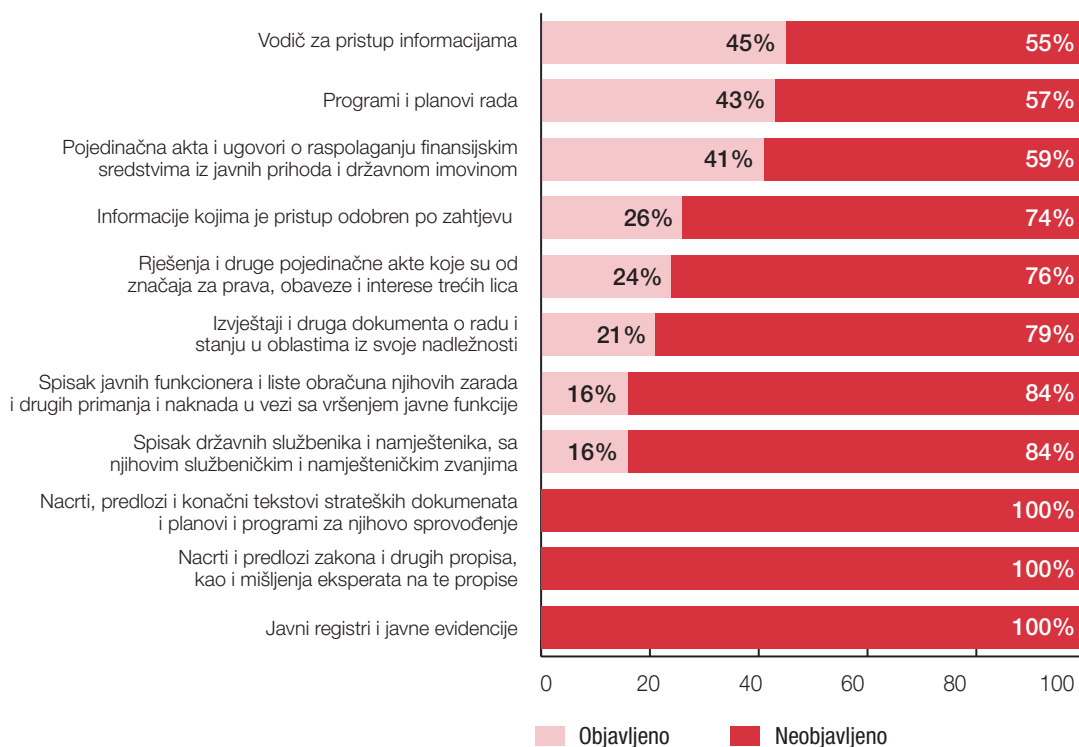
6.4.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka gradskih organa

Gradski organi nisu ni polovično objavili informacije ni u jednoj od kategorija podataka za koje Zakon propisuje da moraju biti postavljene na sajtove nadležnih organa.

Nedvosmisleno je da su organi u okviru Glavnog grada ili čiji je osnivač Glavni grad obveznice Zakona o SPI, te da su u obavezi da pravovremeno na sajtove postavljaju dokumenta koja sadrže predviđene informacije u punom obimu, u čitljivim

formatima i na vidljivim i lako dostupnim stranicama sajta.

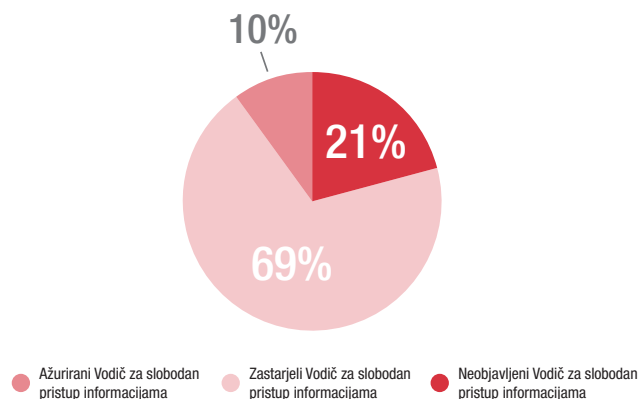
Nalazi pokazuju da **na polovini analiziranih sajtova nije bilo moguće evidentirati pravovremeno postavljene Vodiče za slobodan pristup informacijama, dok ni jedan gradski organ na svom sajtu ne sadrži nacрте ili predloge zakona ili strateških dokumenata, kao ni bilo kakvu vrstu javne evidencije ili registra.**



Grafik 30: Procenat objavljenih informacija na sajtovima gradskih organa prema tačkama Zakona o SPI (zbirni prikaz)

6.4.3.1. Vodiči i javni registri

Analiza vrsta informacija koje gradske institucije proaktivno objavljuju **pokazuje izuzetno nizak procenat ažuriranja Vodiča za slobodan pristup informacijama.** Pravovremeno su Vodiče na stranicama sajtova u trenutku analize imale Komunalna policija, Vodovod i kanalizacija, Čistoća. Na internet prezentacijama Službe za unutrašnju reviziju, Komunalne inspekcije, Sekretarijata za rad, mlade i socijalno staranje, Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice, Agencije za stanovanje, Tržnica i pijaca nije uopšte bilo ovog dokumenta. Ostali gradski organi imali su zastarjele Vodiče za slobodan pristup informacijama ili Vodiče na kojima nije bio naznačen datum objavljivanja.

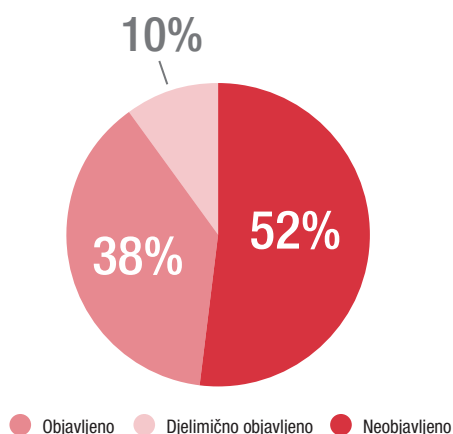


Grafik 31: Proaktivno objavljivanje ažurnih Vodiča za slobodan pristup informacijama na sajtovima gradskih organa (tačka 1, član 12, Zakon o SPI)

Dokumenta koja bi mogla predstavljati bilo kakvu vrstu javne evidencije ili javnog registra nije bilo moguće identifikovati ni na jednom analiziranom sajtu.

6.4.3.2. Strategije, planovi, zakoni i izvještaji

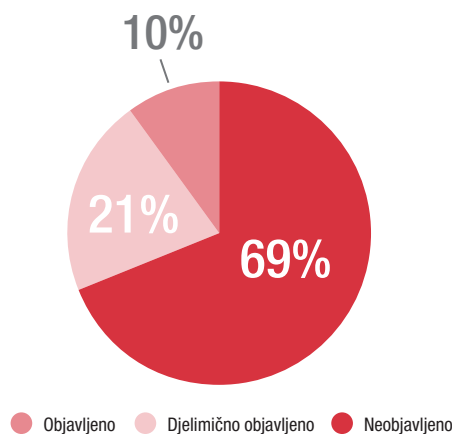
Programe i planove rada za aktuelni period nema više od polovine analiziranih gradskih organa. Planove, odnosno programe rada iz prethodnih godina imaju Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Agencija za razvoj Podgorice i Pogrebne usluge. Programe i planove rada na stranice sajtova su pravovremeno objavili Služba zaštite, Agencija za stanovanje, Parking servis, Putevi doo, Tržnice i pijace, Vodovod i kanalizacija, Čistoća, Komunalne usluge, Zelenilo, Sportski objekti i deponija. Ostale institucije nisu uopšte objavljivale planove o svom radu na svojim internet stranicama.



Grafik 32: Proaktivno objavljivanje programa i planova rada na sajtovima gradskih organa (tačka 3, član 12, Zakon o SPI)

U poređenju sa planovima rada, bilježi se znatno niži nivo proaktivnosti kada je u pitanju objavljivanje izvještaja o radu. Manje od trećine analiziranih sajtova ima ažurirani ili zastarjeli izvještaj o svom radu. Izvještaje su u skladu sa Zakonom objavili Služba zaštite, Parking servis i Komunalne usluge. Izvještaji za prethodne periode mogu se naći na sajtovima Sekretarijata za lokalnu samoupravu, Sekretarijata za finansije, Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice, Agencije za stanovanje, Vodovoda i kanalizacije i Čistoće. Ostali organi nisu objavljivali izvještaje o svom radu.

U analiziranom periodu ni jedan nacrt, predlog ili konačni tekst strateškog dokumenta, kao ni nacrt ili predlog zakona nije se nalazio na internet stranicama organa Glavnog grada.

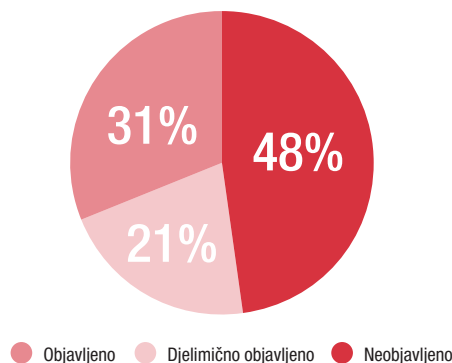


Grafik 33: Proaktivno objavljivanje izvještaja i drugih dokumenata iz nadležnosti gradskih organa (tačka 4, član 12, Zakon o SPI)

6.4.3.3. Podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima

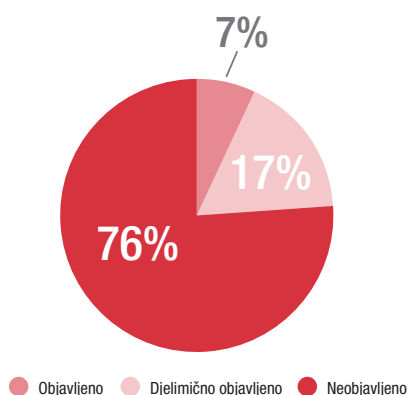
Pojedinačni akti o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom u skladu sa Zakonom nisu objavljeni ni na polovini analiziranih sajtova. Ova akta su zajedno sa ugovorima objavili Centar za informacioni sistem, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Sekretarijat za finansije, Direkcija za imovinu, Agencija za stanovanje, Putevi doo, Tržnice i pijace, Komunalne usluge i Sportski objekti.

Različita pojedinačna akta u vezi sa finansijama, ali bez ugovora, objavili su Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice, Parking servis, Vodovod i kanalizacija, Čistoća, Pogrebne usluge i Deponija. Ostalih 14 organa u okviru Glavnog grada nije proaktivno objavila dokumenta o finansijama, na način predviđen Zakonom o SPI.



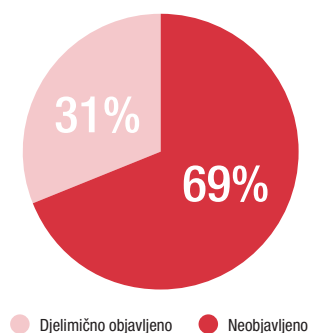
Grafik 34: Proaktivno objavljivanje pojedinačnih akata i ugovora o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom od strane gradskih organa (tačka 7, član 12, Zakon o SPI)

Spiskovi državnih službenika Glavnog grada se izuzetno rijetko objavljuju. Samo su Sekretarijat za lokalnu samoupravu i Služba zaštite u trenutku analize imali ažurirane spiskove na svojim sajtovima. Djelimično su ove spiskove objavili Vodovod i kanalizacija, Čistoća, Komunalne usluge, Sportski objekti i Deponija. Čak 17 analiziranih sajtova ne sadrži spiskove državnih službenika.



Grafik 35: Proaktivno objavljivanje spiskova državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima od strane gradskih organa (tačka 8, član 12, Zakon o SPI)

Spiskovi javnih funkcionera se djelimično objavljuju na nepunoj trećini sajtova, i to bez lista obračuna njihovih zarada i drugih primanja, što je jasno propisana zakonska obaveza. Ovi spiskovi su evidentirani kao objavljeni i kada su objavljeni na centralnom sajtu Glavnog grada. U pitanju su Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice, Agencija za stanovanje, Parking servis, Tržnice i pijace, Vodovod i kanalizacija, Čistoća, Komunalne usluge, Pogrebne usluge i Zelenilo. Ostali gradski organi nisu ni djelimično ispunili ovu zakonsku obavezu.

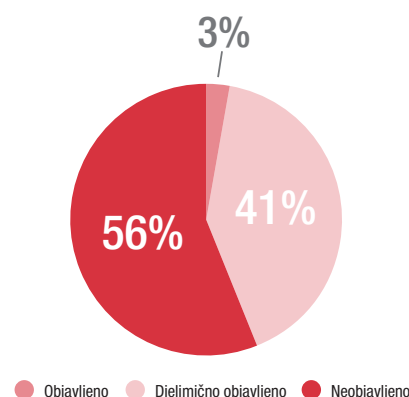


Grafik 36: Proaktivno objavljivanje spiskova javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije od strane gradskih organa (tačka 9, član 12, Zakon o SPI)

6.4.3.4. Pojedinačna akta

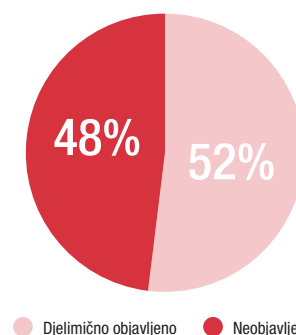
Jedino je Sekretarijat za rad, mlade i socijalno staranje u periodu analize imao ovu kategoriju

informacije na svom sajtu. Različita pojedinačna dokumenta iz ove kategorije u manjem obimu evidentirana su na sajtovima Sekretarijata za lokalnu samoupravu, Agencije za stanovanje, Parking servisa, Puteva doo, Tržnica i pijaca, Vodovoda i kanalizacije, Čistoće, Komunalnih usluga, Pogrebnih usluga, Zelenila, Sportskih objekata i Deponije. Više od polovine organa Glavnog grada nije proaktivno objavilo ovu vrstu dokumenata.



Grafik 37: Proaktivno objavljivanje rješenja i drugih pojedinačnih akata koji su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica od strane gradskih organa (tačka 10, član 12, Zakon o SPI)

Kada su u pitanju rješenja i informacije objavljene na zahtjev, ovo je kategorija koja se takođe ne objavljuje u skladu sa Zakonom. Polovina gradskih organa objavila je rješenja po zahtjevu za Slobodan pristup informacijama, ali bez tražene informacije. To su Služba Glavnog administratora, Služba menadžera, Služba za zajedničke poslove, Komunalna policija, Služba zaštite, Centar za informacioni sistem, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Sekretarijat za finansije, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za kulturu i sport, Direkcija za imovinu, Agencija za stanovanje, Tržnice i pijace i komunalne usluge. Na drugoj polovini analiziranih internet stranica ova dokumenta nisu ni na koji način objavljena.



Grafik 38: Proaktivno objavljivanje informacija kojima je po zahtjevu pristup odobren od strane gradskih organa (tačka 11, član 12, Zakon o SPI)

6.5. LOKALNE SAMOUPRAVE U CRNOJ GORI

6.5.1. Stepen proaktivnosti informisanja lokalnih samouprava u Crnoj Gori

Ni jedna opština u cjelosti ne objavljuje čak ni osnovne informacije na način propisan Zakonom o SPI.

Više od polovine jedinica u okviru lokalnih samouprava nema objavljen ni Vodič za slobodan pristup informacijama. Kada su u pitanju finansije, procenat objavljenih izvještaja o budžetima gotovo je upola manji od procenta objavljenih planova budžeta.

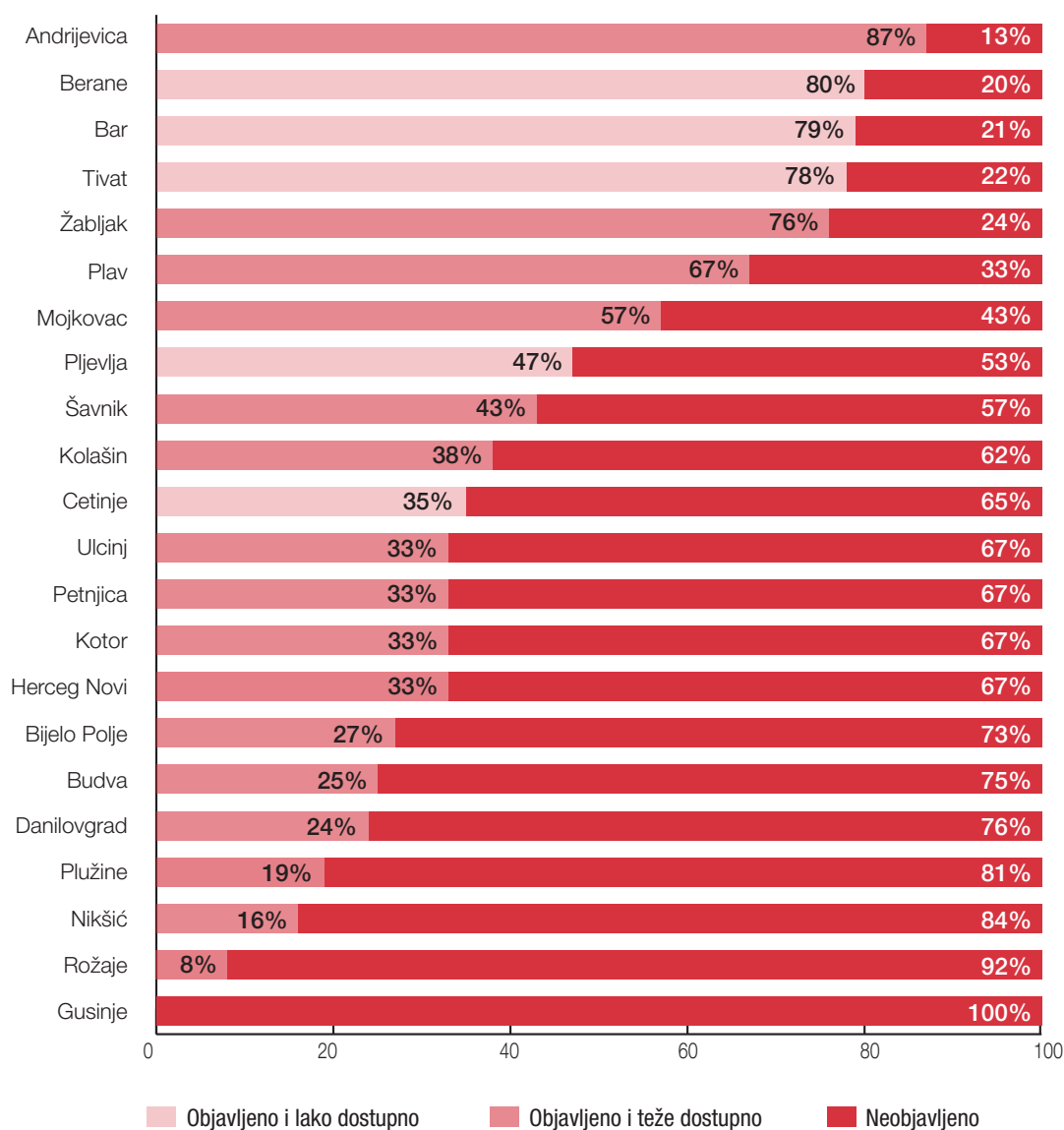
Opštine su daleko od standardizovanog plasmana informacija o svom radu, budući da njihove internet prezentacije nisu ni slične, a svega 5 opštinskih sajtova je pregledno.

Mjerenje obima proaktivnosti u objavljivanju i ažuriranju osnovnih informacija lokalnih samouprava pokazuje da se u Crnoj Gori grupišu:

1. visoko proaktivne opštine: Andrijevica sa 87% objavljenih, ali ne i lako dostupnih informacija propisanih Zakonom o SPI, zatim Berane, Bar i Tivat sa oko 80% lako dostupnih objavljenih informacija i Žabljak sa oko ¾ objavljenih ali teže dostupnih informacija;

2. opštine sa srednjom proaktivnošću, koje proaktivno objavljuju između jedne i dvije trećine informacija: Plav, Mojkovac, Pljevlja, Šavnik, Kolašin i Cetinje;

3. opštine sa niskom proaktivnošću, koje na svojim sajtovima objavljuju manje od trećine, po pravilu teško dostupnih informacija: Ulcinj, Petnjica, Kotor, Herceg Novi, Bijelo Polje, Budva, Danilovgrad, Plužine, Nikšić, Rožaje i Gusinje.



Grafik 39: Obim i dostupnost objavljenih informacija po Zakonu o SPI na sajtovima lokalnih samouprava u Crnoj Gori

6.5.2. Preglednost proaktivno objavljenih podataka lokalnih samouprava

Među sajtovima opština u Crnoj Gori najpregledniji su i sa stanovišta proaktivnog objavljivanja informacija najviši stepen interaktivnosti sa korisnicima i tražiocima informacija pokazuju Bar, Berane, Tivat, Cetinje i Pljevlja.

Srednje pregledni su sajtovi na kojima je potrebno više vremena i koraka za nalaženje proaktivno objavljenih i za građane značajnih informacija. Takvi

su sajtovi opština Andrijevica, Bijelo Polje, Budva, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Petnjica, Plužine, Rožaje, Ulcinj, Šavnik, Žabljak.

Slabo pregledni sajtovi su sajtovi opština Danilovgrad, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin i Plav. Ovi sajtovi nemaju ni zasebne sekcije na kojima bi se objavljivale informacije po Zakonu o SPI.

NAZIV INSTITUCIJE	STEPEN PREGLEDNOSTI SAJTA
Bar	PREGLEDAN
Berane	
Tivat	
Cetinje	
Pljevlja	
Andrijevica	SREDNJE PREGLEDAN
Bijelo Polje	
Budva	
Kotor	
Mojkovac	
Nikšić	
Petnjica	
Plužine	
Rožaje	
Ulcinj	
Šavnik	
Žabljak	
Danilovgrad	
Gusinje	
Herceg Novi	
Kolašin	
Plav	

Tabela 5: Preglednost sajtova opština

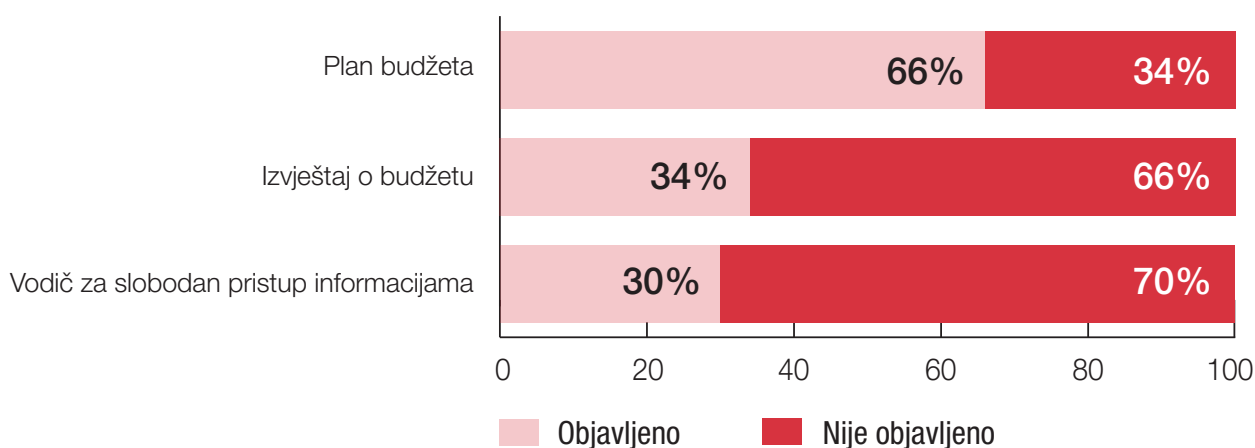
6.5.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka lokalnih samouprava

Opštine nisu proaktivno objavile sve informacije ni u jednoj od osnovnih kategorija podataka koje bi trebalo da se nalaze na stranicama njihovih sajtova

Nedvosmisleno je da su lokalne samouprave kao obveznice Zakona o SPI u obavezi da pravovremeno na sajt postavljaju dokumenta koja sadrže

predviđene informacije u punom obimu, u čitljivim formatima i na vidljivim i lako dostupnim stranicama sajta.

Uzimajući u obzir specifičnost institucija na lokalnom nivou i tome prilagođenu metodologiju u ovom dijelu analize, te svedenost indikatora proaktivnosti na tri kategorije, **utvrđeno je da opštine u Crnoj Gori proaktivno ne objavljuju u skladu sa Zakonom ni osnovne informacije.**



Grafik 40: Procenat objavljenih osnovnih informacija na sajtovima opština (zbirni prikaz)

Među osnovnim informacijama, nalazi pokazuju da **opštine najviše objavljuju planove budžeta, dok su najmanje zastupljeni Vodiči za slobodan pristup informacijama. Zanimljivo je da je procenat objavljenih izvještaja o budžetima gotovo upola manji od procenta objavljenih planova budžeta.**

6.5.3.1. Vodiči za slobodan pristup informacijama

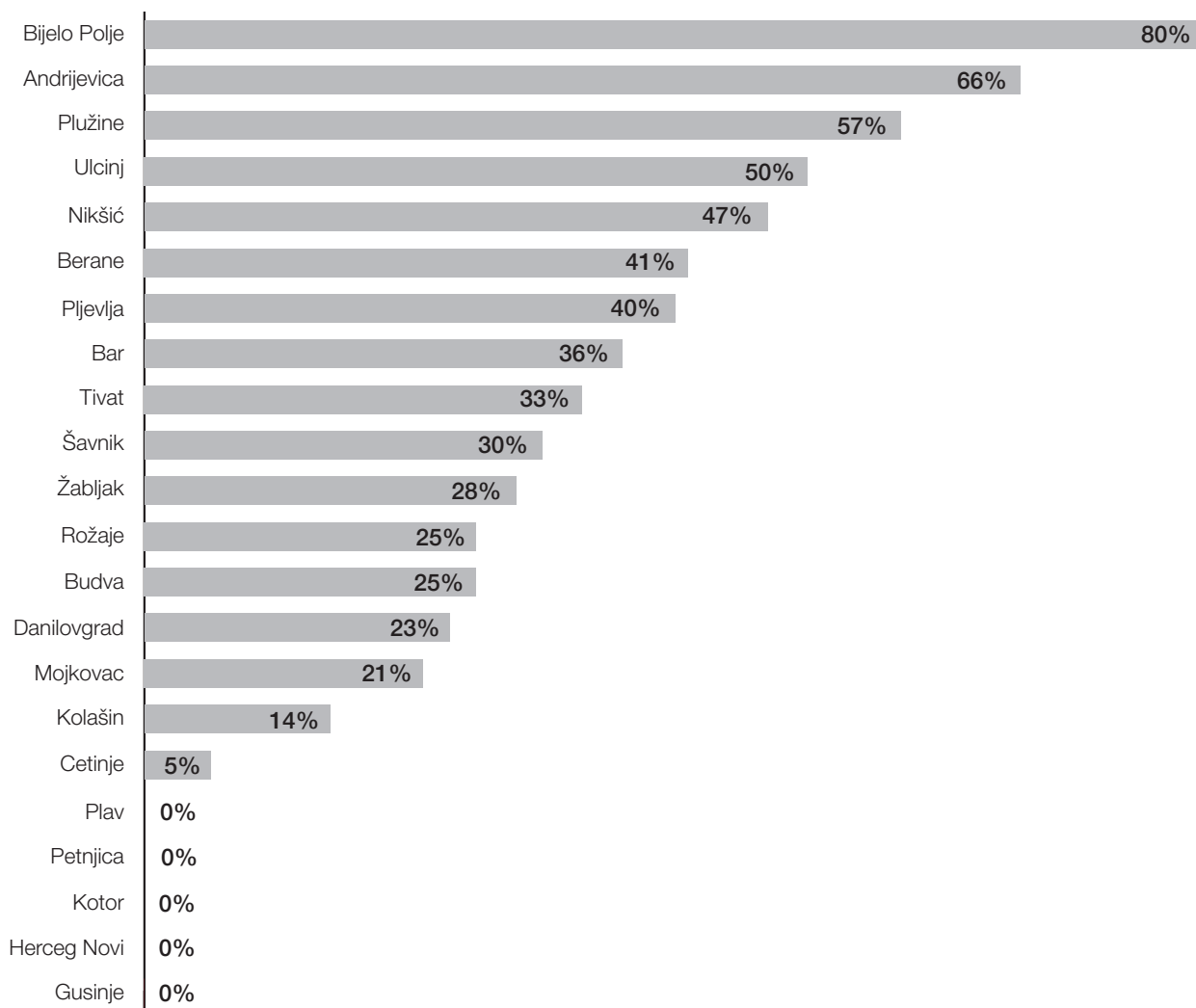
Analiza osnovnih vrsta informacija koje lokalne samouprave proaktivno objavljuju pokazuje da opštine u Crnoj Gori ne objavljuju Vodiče za slobodan pristup informacijama, koji se odnose na cijelu opštinu, već se objavljuju Vodiči na nivou posebnih jedinica lokalnih samouprava.

Kada se sagleda ukupna zastupljenost Vodiča na stranicama posebnih jedinica u lokalnim samoupravama, vidimo da **samo 13%, odnosno 36 od 284 analizirane jedinice, ima ažuriran Vodič na svom dijelu sajta.** Više od polovine jedinica u

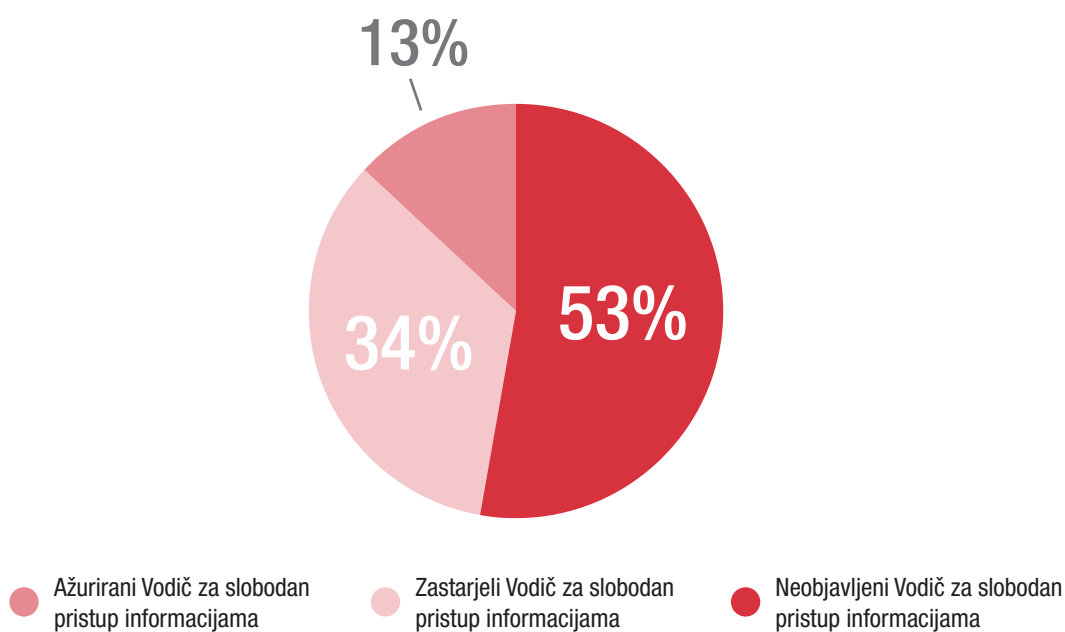
trenutku analize na svojim stranicama nije uopšte imalo ovaj dokument. Trećina opštinskih organa nije ažurirala u skladu sa Zakonom Vodiče na svojim stranicama, ili je riječ o dokumentima kojima nije bilo moguće utvrditi datum objavljivanja.

Uprkos različitom nivou proaktivnosti u pogledu objavljivanja Vodiča, **moгу se evidentirati izvjesne pravilnosti na nivou opština, tako da pojedine opštine uglavnom nemaju Vodiče, na sajtovima nekih su dominantno zastarjeli Vodiči, dok je u nekim opštinama većina jedinica proaktivna i redovno ažurira svoje Vodiče.**

Tako na primjer gotovo sve opštinske jedinice u Bijelom Polju imaju ažuriran Vodič, većina opštinske jedinice u Ulcinju, Beranama, Nikšiću ima zastarjele Vodiče, dok na sajtovima opština Herceg Novi, Gusinje, Kotor, Petnjica, Plav gotovo da je nemoguće bilo evidentirati bilo kakav Vodič za slobodan pristup informacijama. Prema zastupljenosti i ažuriranju Vodiča na nivou opštinskih jedinica najviše se rangiraju Bijelo Polje i Andrijevica.



Grafik 41: Proaktivnost opština u objavljivanju i ažuriranju Vodiča za slobodan pristup informacijama

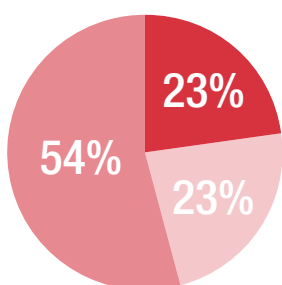


Grafik 42: Proaktivno objavljivanje Vodiča za slobodan pristup informacijama na sajtovima opština (tačka 1, član 12, Zakon o SPI)

6.5.3.2. Podaci o finansijama – Plan budžeta i Izvještaj o budžetu

Kao što je prethodno navedeno, proaktivno informisanje lokalnih samouprava o svojim finansijama posmatrano je kroz dva indikatora: prisustvo/odsustvo ažuriranih, odnosno zastarjelih dokumenata koji predstavljaju godišnji Plan budžeta i Izvještaj o budžetu.

Analiza pokazuje da su opštine ažurnije u pogledu objavljivanja plana budžeta, nego izvještaja o njegovoj potrošnji.



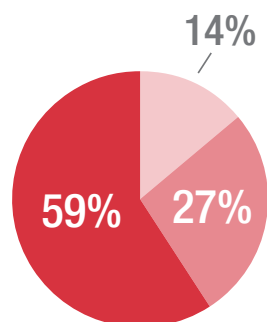
● Ažurirani Plan budžeta ● Zastarjeli Plan budžeta ● Neobjavljeni Plan budžeta

Grafik 43: Proaktivno objavljivanje Plana budžeta na sajtovima opština

Na sajtovima 12 opština evidentirani su Planovi budžeta za tekuću godinu: Andrijevica, Bar, Berane, Herceg Novi, Kotor, Mojkovac, Petnjica, Plav, Tivat, Žabljak, Cetinje Pljevlja. Na internet prezentacijama opština Budva, Danilovgrad, Kolašin, Ulcinj i Šavnik evidentirani su nepotpuni, odnosno zastarjeli dokumenti o planiranoj potrošnji budžeta. Proaktivnost u pogledu objavljivanja pla-

na potrošnje javnog novca, sudeći po stranicama njihovih internet stranica, ne pokazuju opštine Bijelo Polje, Gusinje, Nikšić, Plužine i Rožaje.

Kao što je predstavljeno na Grafiku 44, nivo proaktivnosti informisanja javnosti kada je u pitanju izvještavanje o sprovođenju planova potrošnje opštinskih budžeta značajno je manji.



● Ažurirani izvještaj o budžetu ● Zastarjeli izvještaj o budžetu ● Neobjavljeni izvještaj o budžetu

Grafik 44: Proaktivno objavljivanje Izvještaja o budžetu na sajtovima opština

Pravovremeno Izvještavanje o budžetu objavljuju opštine Andrijevica, Bar, Berane, Plav, Tivat i Žabljak. Na sajtovima tri opštine evidentirani su, ali ne ažurirani, Izvještaji: Kolašin, Mojkovac, Šavnik. Više od polovine opština u Crnoj Gori uopšte nije objavilo na svom sajtu dokument na osnovu kojeg bi javnost mogla da stekne uvid u način trošenja novca lokalne samouprave. U pitanju su opštine Bijelo Polje, Budva, Danilovgrad, Gusinje, Herceg Novi, Kotor, Nikšić, Petnjica, Plužine, Rožaje, Ulcinj, Cetinje i Pljevlja.

6.6. JAVNA PREDUZEĆA

6.6.1. Stepen proaktivnosti javnih preduzeća u Crnoj Gori

Nijedno javno preduzeće u Crnoj Gori ne objavljuje u potpunosti informacije na način propisan Zakonom o SPI.

Analiza proaktivnosti 33 javna preduzeća pokazala je da nijedna od ovih privrednih subjekata nije u potpunosti ispoštovala obaveze propisane Zakonom o SPI.

Većina javnih preduzeća jeste svjesna obaveze da mora da postupa po Zakonu o SPI, na šta ukazuje činjenica da većina njih ima objavljene Vodiče za pristup informacijama, dok neka na sajtu imaju posebne sekcije rezervisane za informacije koje se objavljuju u skladu sa Zakonom o SPI. U pitanju je uglavnom sekcija „Slobodan pristup informacijama“.

Kada je riječ o stepenu proaktivnosti, **nijedno preduzeće nije objavilo više od 2/3 Zakonom propisanih informacija.** Zato izdvajamo:

1. srednje proaktivna javna preduzeća, koja objavljuju između četvrtine i 2/3 lakše ili teže dostupnih informacija: Monteput DOO Podgorica, JP za upravljanje javnim dobrom Crne Gore, Vodacom Tivat, Pošta Crne Gore AD Podgorica, JP Nacionalni parkovi Crne Gore, Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica, Crnogorski operator tržišta električne energije, Montecargo AD Podgorica, Montefarm, Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić, Centar za ekotoksikološka istraživanja Crne Gore, Procon DOO Podgorica, Luka Kotor, Željeznički prevoz Crne Gore – AD Podgorica, Željeznička infrastruktura – AD Podgorica, JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje;

2. javna preduzeća sa niskom proaktivnošću i malim obimom objavljenih informacija na uglavnom nepreglednim sajtovima: Crnogorski elektrodistribucioni sistem AD Podgorica, Radio difuzni centar DOO Podgorica, Budvanska rivijera AD Budva, Luka Bar – AD Bar, Održavanje željezničkih vozničkih sredstava AD Podgorica, Montenegro Bonus DOO Cetinje, Barska plovidba AD Bar, Rudnik uglja AD Pljevlja;

3. javna preduzeća koja uopšte ne objavljuju informacije propisane Zakonom o SPI: Wireless Montenegro DOO, Ulcinjska rivijera AD Ulcinj, Institut Dr Simo Milošević, Crnogorska plovidba, Institut za crnu metalurgiju AD Nikšić, Mon-

tenegro Airlines AD Podgorica, Plantaže 13. jul AD Podgorica, JP Aerodromi Crne Gore, dok Castello Montenegro AD Pljevlja nema svoj internet sajt.

6.6.2. Preglednost proaktivno objavljenih podataka

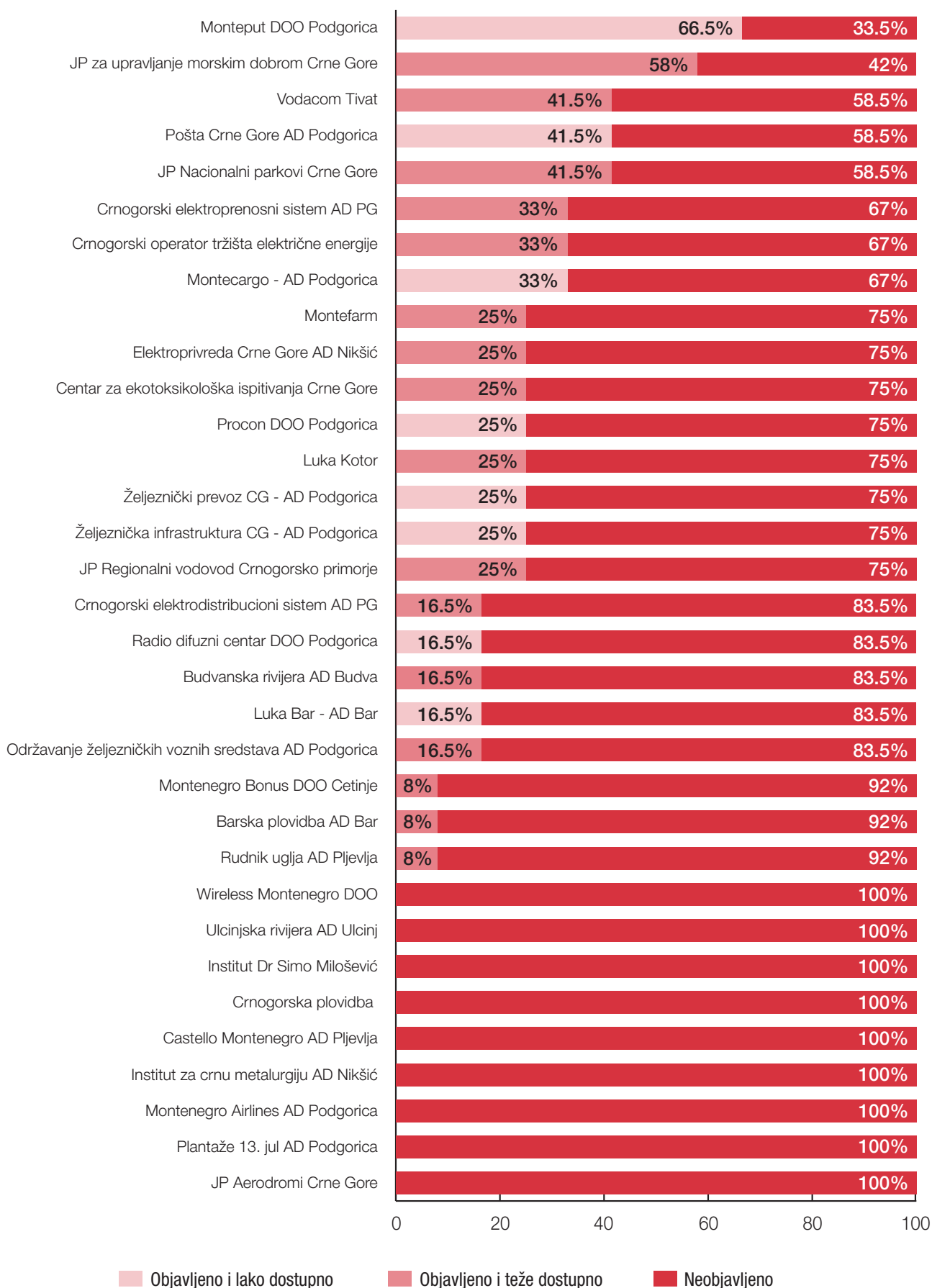
Među sajtovima javnih preduzeća najpregledniji su i najviši stepen interaktivnosti sa korisnicima i pokazuju Željeznička infrastruktura Crne Gore – AD Podgorica, Željeznički prevoz Crne Gore – AD Podgorica, Montecargo – AD Podgorica, Luka Bar – AD Bar, Plantaže 13. jul AD Podgorica, Institut za crnu metalurgiju AD Nikšić, Procon DOO Podgorica, Pošta Crne Gore AD Podgorica, Crnogorska plovidba, Radio difuzni centar DOO Podgorica, Monteput DOO Podgorica. Objavljeni podaci na njihovim stranicama su uglavnom lako dostupni i vidljivi.

Treba, međutim, imati u vidu da preglednost ovih sajtova ne podrazumijeva uvijek dostupnost informacija propisanih Zakonom o SPI, pa tako npr. sajt Plantaža 13. jul je dobro strukturiran, ali ne sadrži informacije propisane Zakonom o SPI, već je dominantno reklamnog tipa.

Srednje pregledni su sajtovi na kojima je potrebno više vremena i koraka za nalaženje informacija su JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, JP Aerodromi Crne Gore, Održavanje željezničkih vozničkih sredstava AD Podgorica, Montenegro Airlines AD Podgorica, Rudnik uglja AD Pljevlja, Luka Kotor, Institut Dr Simo Milošević, Crnogorski operator tržišta električne energije, Montenegro Bonus DOO Cetinje, Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore, Crnogorski elektrodistribucioni sistem AD PG, Crnogorski elektroprenosni sistem AD PG, Vodacom Tivat, Wireless Montenegro DOO, Budvanska rivijera AD Budva.

Slabo pregledne su stranice sajtova JP Nacionalni parkovi Crne Gore, Barske plovidbe AD Bar, Ulcinjske rivijere AD Ulcinj, Montefarma, Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić.

Zvanični sajt Castella Montenegro AD Pljevlja nije bilo moguće identifikovati.



Grafik 45: Obim i dostupnost objavljenih informacija po Zakonu o SPI na sajtovima javnih preduzeća u Crnoj Gori

NAZIV INSTITUCIJE	STEPEN PREGLEDNOSTI SAJTA
Željeznička infrastruktura Crne Gore – AD Podgorica	PREGLEDAN
Željeznički prevoz CG - AD Podgorica	
Montecargo - AD Podgorica	
Luka Bar - AD Bar	
Plantaže 13. jul AD Podgorica	
Institut za crnu metalurgiju AD Nikšić	
Procon DOO Podgorica	
Pošta Crne Gore AD Podgorica	
Crnogorska plovidba	
Radio difuzni Centar DOO Podgorica	
Monteput DOO Podgorica	
JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje	
JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore	
JP Aerodromi Crne Gore	
Održavanje željezničkih vozniha sredstava AD Podgorica	
Montenegro Airlines AD Podgorica	
Rudnik uglja AD Pljevlja	
Luka Kotor	
Institut Dr Simo Milošević	
Crnogorski operator tržišta električne energije	
Montenegro Bonus DOO Cetinje	
Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore	
Crnogorski elektrodistribucioni sistem AD PG	
Crnogorski elektroprenosni sistem AD PG	
Vodacom Tivat	
Wireless Montenegro DOO	
Budvanska rivijera AD Budva	NEPREGLEDAN
JP Nacionalni parkovi Crne Gore	
Barska plovidba AD Bar	
Ulcinjaska rivijera AD Ulcinj	
Montefarm	
Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić	NEMA SAJT
Castello Montenegro AD Pljevlja	

Tabela 6: Preglednost sajtova javnih preduzeća

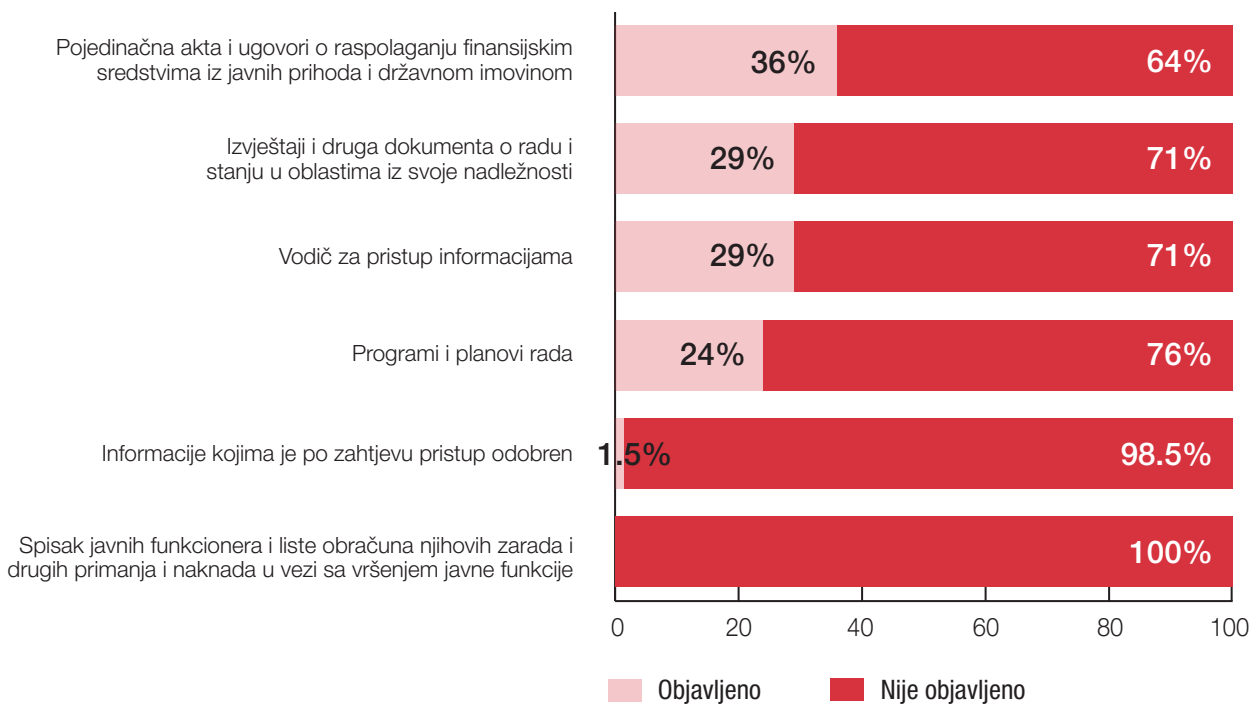
6.6.3. Kategorije proaktivno objavljenih podataka javnih preduzeća u Crnoj Gori

Javna preduzeća nisu objavila sve informacije ni u jednoj od kategorija podataka za koje Zakon propisuje da moraju biti postavljene na njihove sajtove

Nedvosmisleno je da su javna preduzeća kao obveznice Zakona o SPI u obavezi da pravovremeno na sajt postavljaju dokumenta koja sadrže

predviđene informacije u punom obimu, u čitljivim formatima i na vidljivim i lako dostupnim stranicama sajta.

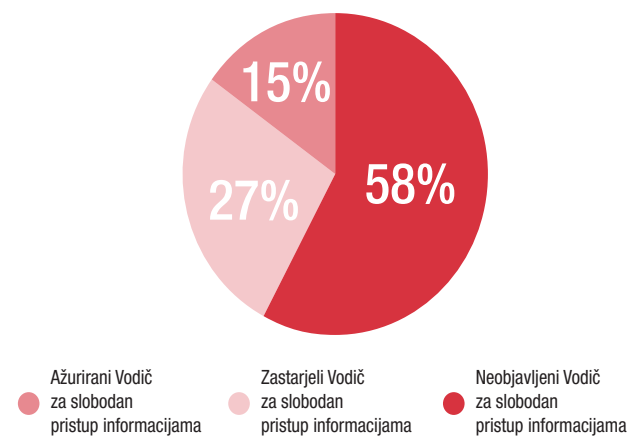
Analiza pokazuje da javna preduzeća ni u jednoj kategoriji informacija ne objavljuju više od jedne trećine Zakonom propisanih informacija, a ni jedan analizirani sajt nije sadržao liste obračuna zarada i drugih primanja javnih funkcionera tog preduzeća.



Grafik 46: Procenat objavljenih informacija na sajtovima javnih preduzeća prema tačkama Zakona o SPI (zbirni prikaz)

6.6.3.1. Vodiči za slobodan pristup informacijama

Analiza vrsta informacija koje javna preduzeća proaktivno objavljuju pokazuje da **više od polovine javnih preduzeća nema objavljen Vodič za slobodan pristup informacijama**. Među identifikovanim vodičima, gotovo je dvostruko veći broj zastarjelih od ažuriranih vodiča.



Grafik 47: Proaktivno objavljivanje ažurnih Vodiča za slobodan pristup informacijama na sajtovima javnih preduzeća (tačka 1, član 12, Zakon o SPI)

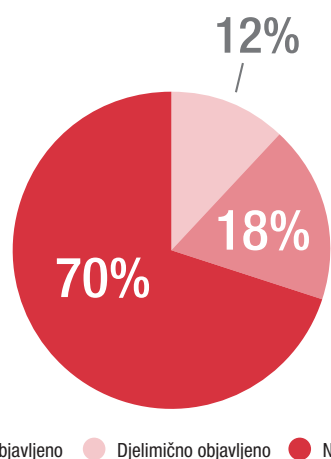
Ažurirani vodiči su na sajtovima JP Nacionalni parkovi Crne Gore, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Pošta Crne Gore AD Podgorica, Monteput DOO Podgorica, Crnogorski operator tržišta električne energije. U periodu analize,

na sledećim sajtovima su bili zastarjeli vodiči: JP Regionalni vodovod Crne Gore, Željeznička infrastruktura CG – AD Podgorica, Željeznički prevoz CG – AD Podgorica, Montecargo – AD Podgorica, Luka Bar – AD Bar, Procon DOO Podgorica, Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore, Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić i Montefarm. Na svim ostalim sajtovima nije bilo Vodiča za slobodan pristup informacijama.

6.6.3.2. Planovi i izvještaji

Veliki broj javnih preduzeća u Crnoj Gori uopšte ne objavljuje, ili ne ažurira planove i izvještaje o svom radu. Neažurnost javnih preduzeća u informisanju građana o planovima rada i izvještavanju o radu gotovo je ujednačena. Samo 18% ne krši odredbu propisanu tačkom 3, odnosno tačku 4 člana 12 Zakona o SPI.

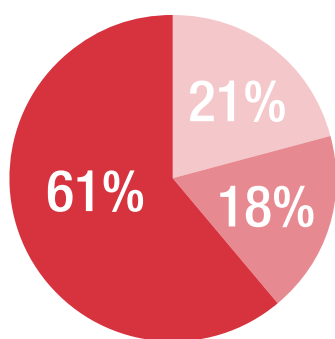
Planove, odnosno programe rada redovno ažuriraju JP Nacionalni parkovi Crne Gore, JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Procon DOO Podgorica, Monteput DOO Podgorica i Vodacom Tivat. Ista, ali zastarjela ili nepotpuna dokumenta nalaze se na sajtovima Montecargo – AD Podgorica, Luke Kotor, Crnogorskog elektrodistribucionog Sistema AD Podgorica i Montefarma. Na ostalim sajtovima nisu objavljeni planovi, niti programi rada.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

Grafik 48: Proaktivno objavljivanje programa i planova rada na sajtovima javnih preduzeća (tačka 3, član 12, Zakon o SPI)

Ažurirana dokumenta propisana četvrtom tačkom Zakona, odnosno izvještaji i druga dokumenta o radu i stanju u oblastima iz svoje nadležnosti evidentirana su na stranicama šest sajtova: JP za upravljanjem morskim dobrom Crne Gore, Željeznički prevoz Crne Gore – AD Podgorica, Pošta Crne Gore AD Podgorica, Monteput DOO Podgorica, Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica, Vodacom Tivat. Zastarjeli ili nepotpuni izvještaji su na sajtovima Željezničke infrastrukture Crne Gore – AD Podgorica, Montecargo – AD Podgorica, Rudnik uglja AD Pljevlja, Luka Bar AD Bar, Radio difuzni centar DOO Podgorica, Crnogorski operator tržišta električne energije, Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić. Ostala javna preduzeća ne objavljuju izvještaje o svom radu.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

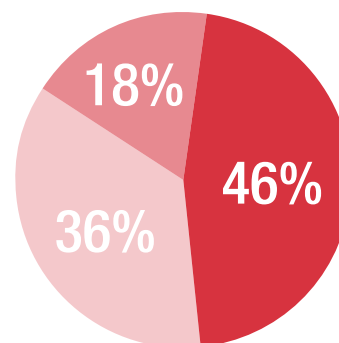
Grafik 49: Proaktivno objavljivanje izvještaja i drugih dokumenata iz nadležnosti javnih preduzeća (tačka 4, član 12, Zakon o SPI)

6.6.3.3. Podaci o finansijama i raspolaganju javnim resursima

Kada je riječ o javnim preduzećima, ova kategorija uključuje pojedinačna akta i ugovore o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom, kao i spisak javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije.

Pojedinačni akti i ugovori o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom objavljeni su tek polovično na sajtovima javnih preduzeća. Važno je napomenuti da se pod ovim dokumentima podrazumijevaju i obavještenja o ishodu pojedinačnih postupaka, ali bez ugovora na osnovu kojih se neposredno može utvrditi način na koji se rasplaže javnom imovinom i troše javna sredstva.

Ova dokumenta objavljuju Održavanje željezničkih vozniha sredstava AD Podgorica, Luka Kotor, Budvanska rivijera AD Budva, Monteput DOO Podgorica, Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore i Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica. Djelimično su ova dokumenta postavljena na stranice sajtova JP Nacionalni parkovi Crne Gore, Željeznička infrastruktura Crne Gore – AD Podgorica, Montecargo – AD Podgorica, Barska plovidba AD Bar, Pošta Crne Gore AD Podgorica, Crnogorski operator tržišta električne energije, Montenegrobonus DOO Cetinje, Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić, Crnogorski elektrodistribucioni sistem AD Podgorica, Vodacom Tivat i Montefarm, dok ostala javna preduzeća uopšte nisu objavila ova dokumenta.



● Objavljeno ● Djelimično objavljeno ● Neobjavljeno

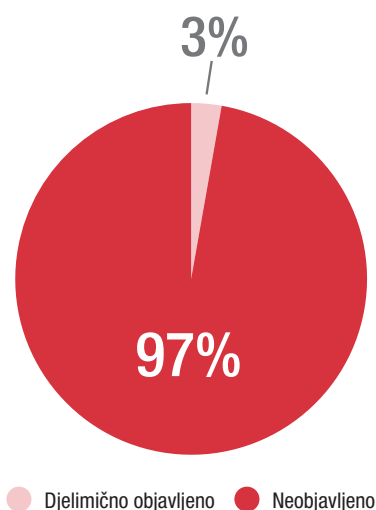
Grafik 50: Proaktivno objavljivanje pojedinačnih akata i ugovora o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom od strane javnih preduzeća (tačka 7, član 12, Zakon o SPI)

Kada je u pitanju **raspolaganje javnim fondovima i resursima, javna preduzeća uopšte ne objavljuju** spiskove javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije.

6.6.3.4. Pojedinačna akta

Javna preduzeća, kao obveznice Zakona o SPI, su dužna da na svojim sajtovima objavljuju informacije kojima je po zahtjevu pristup odobren.

Uprkos zakonskoj obavezi, samo jedno javno preduzeće objavljuje, ali djelimično, informacije propisane ovom tačkom člana 12. Naime, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore objavljuje obavještenja i rješenja po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, ali bez traženih informacija. Ostala preduzeća na svojim sajtovima nemaju nikakve informacije vezane sa ovu zakonsku obavezom, pa tako krše u potpunosti ovu zakonsku odredbu.



Grafik 51: Proaktivno objavljivanje informacija kojima je po zahtjevu pristup odobren od strane javnih preduzeća (tačka 11, član 12, Zakon o SPI)

7. Zaključci i preporuke

Analiza sadržaja sajtova organa vlasti u Crnoj Gori pokazuje nizak nivo proaktivnog informisanja obveznica Zakona o SPI. Neobjavljivanje, selektivno i nepotpuno objavljivanje, kao i nedostupnost objavljenih informacija u prvom redu predstavlja kršenje Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Niska proaktivnost, zatim, onemogućavanje javnosti da nesmetano i kontinuirano bude upućena u rad institucija i ograničava medije i civilni sektor da u ime javnosti vrše kontrolnu ulogu u društvu.

Najzad, svaki vid držanja u tajnosti informacija koje su od javnog značaja otvara veliki prostor za razvoj koruptivnih praksi.

Sa druge strane, proaktivno informisanje korisno je i za same institucije koje na taj način informišu javnost. Kada svojevolumeno ne objave informacije koje neposredno svjedoče o njihovom radu, postoji potreba za učestalim podnošenjem zahtjeva za slobodan pristup informacijama, što je nerijetko spor i veoma složen mehanizam informisanja, koji uključuje niz institucija.

Stoga je proaktivno informisanje javnosti višestruko značajno i predstavlja jedan od najboljih mehanizama koji obezbjeđuje transparentnost institucija u razvijenim demokratijama.

Na osnovu nalaza i zaključaka ove analize, preporučujemo:

- **Potrebno je da obveznice Zakona o SPI standardizuju proces objavljivanja, kao i obim, sadržaj, format i plasman informacija koje se proaktivno postavljaju na stranice sajtova.** Neujednačenost obima objavljenih informacija za rezultat ima nejasnoće u pogledu same količine informacija koje bi trebalo da budu dostupne na sajtovima, a ujednačeni formati i plasman obezbijedili bi i suštinsku proaktivnost, umjesto formalno objavljenih informacija koje se teško pronalaze i iščitavaju;
- **Potrebno je ojačati obavezu proaktivnog objavljivanja informacija koje se odnose na otkrivanje korupcije,** uključujući sva pojedinačna dokumenta (poput npr. imovinskih kartona), koja bi mogla da svjedoče o koruptivnoj praksi;
- **Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama treba da vrši kontrolu** sveobuhvatnosti i pravovremenosti proaktivnog informisanja svih obveznica Zakona o SPI;
- **Lica koja su u institucijama zadužena za proaktivno objavljivanje informacija treba da budu obučena** kako da na adekvatan način i u skladu sa Zakonom o SPI objavljuju informacije na sajtovima.

ANEKS

1. Analizirane jedinice u okviru Glavnog grada

Stručne i posebne službe Glavnog grada: Služba gradonačelnika, Služba Glavnog administratora, Služba menadžera, Služba za zajedničke poslove, Komunalna policija, Služba zaštite, Centar za informacijski sistem, Služba za unutrašnju reviziju, Komunalna inspekcija.

Organi uprave Glavnog grada: Sekretarijat za kolonu samoupravu, Sekretarijat za finansije, Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za rad, mlade i socijalno staranje, Sekretarijat za kulturu i sport, Uprava lokalnih javnih prihoda, Direkcija za imovinu.

Privredna društva kojima je osnivač Glavni grad: Agencija za izgradnju Podgorice, Agencija za stanovanje, Parking servis, Putevi doo, Tržnice i pijace, Vodovod i kanalizacija, Čistoća, Komunalne usluge, Pogrebne usluge, Zelenilo, Sportski objekti, Deponija.

2. Analizirane jedinice u okviru opština

Andrijevica: Sekretarijat lokalne samouprave, Kabinet predsjednika, Glavni administrator

Bar: Glavni administrator i Službe glavnog administratora, Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti, Služba predsjednika Opštine, Sekretarijat za uređenje prostora, Sekretarijat za komunalno-stambene poslove i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za ekonomiju i finansije, Sekretarijat za Opštu upravu, Sekretarijat za Društvene djelatnosti, Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj, Sekretarijat za imovinu, zastupanje i investicije, Uprava lokalnih javnih prihoda

Berane: Sekretarijat za Opštu upravu i društvene djelatnosti, Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj, Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora, Sekretarijat za komunalno-stambene poslove i saobraćaj, Sekretarijat za poljoprivredu, turizam, vodoprivredu i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za sport, kulture, mlade i saradnja sa NVO, Sekretarijat za inspekcijske poslove, Direkcija za imovinu, Komunalna policija, Informacioni centar, Služba zaštite, Agencija za investicije i razvoj, Služba za unutrašnju reviziju, Služba predsjednika Opštine, Služba Skupštine, Služba glavnog administratora, Služba menadžera, Služba za zajedničke poslove, Uprava za naplatu lokalnih javnih prihoda, D.O.O. "Komunalno" Berane

Bijelo Polje: Služba predsjednika Opštine, Služba glavnog administratora, Služba menadžera Opštine, Skupštinska služba, Služba zaštite, Služba za zajedničke poslove, Služba za protokolarne poslove, Služba za unutrašnju reviziju, Služba menadžera biznis zona, Služba za javne nabavke, Sekretarijat za finansije, Sekretarijat za preduzetništvo i ekonomski razvoj, Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj, Sekretarijat za uređenje prostora, Sekretarijat za stambeno-komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Komunalna policija, Direkcija za imovinu i zaštitu prava Opštine, Direkcija za izgradnju i investicije, Uprava javnih prihoda, Centar za informacijski sistem

Budva: Glavni administrator i služba glavnog administratora, Informacioni centar, Služba Skupštine, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Kabinet predsjednika, Sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za privredu i finansije, Služba za javne nabavke, Sekretarijat za društvene djelatnosti, Sekretarijat za investicije, Služba za naplatu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, Agencija za planiranje prostora, Sekretarijat za komunalno-stambene poslove, Sekretarijat za investicije, Sekretarijat za zaštitu imovine, Centar za informacione tehnologije, Služba predsjednika, Komunalna inspekcija i Komunalna policija, Služba zaštite i spašavanja, Kancelarija za borbu protiv korupcije, Služba menadžera, Služba za unutrašnju reviziju, Služba zaštite imovine i lica, Uprava lokalnih javnih prihoda

Danilovgrad: Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti, Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj, Sekretarijat za urbanizam, komunalne, stambene poslove, saobraćaj i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za imovinu i investicije, Komunalna policija, Služba zaštite, Služba za unutrašnju reviziju, Služba predsjednika Opštine, Služba glavnog administratora, Služba za zajedničke poslove i informacione tehnologije, Služba za upravljanje projektima

Gusinje: Služba predsjednika Opštine, Glavni administrator, Sekretarijat za Opštu upravu i društvene djelatnosti, Sekretarijat za privredu, razvoj i finansije, Sekretarijat za uređenje prostora i imovinu, Sekretarijat za inspekcijske poslove, Direkcija za uređenje prostora i investicije, Služba zaštite i spašavanja

Herceg Novi: Kabinet predsjednika Opštine, Sekretarijat za kulturu, Sekretarijat za društvene djelatnosti i sport, Sekretarijat za prostorno planiranje i izgradnju, Sekretarijat za komunalne djelatnosti i ekologiju, Sekretarijat za finansije, turizam i ekonomski razvoj, Uprava lokalnih javnih prihoda, Direkcija za imovinu i zastupanje, Služba komunalne policije, Služba za zajedničke poslove i informacione sisteme, Služba zaštite i spašavanja, Služba za unutrašnju reviziju, Služba za upravljanje ljudskim resursima, Služba glavnog administratora

Kolašin: Služba predsjednice, Služba glavnog administratora, Sekretarijat za finansije i opštu upravu, Sekretarijat za uređenje

prostora, životnu sredinu i stambeno-komunalne poslove, Služba zaštite, Komunalna policija, Centar za kulturu

Kotor: Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije, Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje, Sekretarijat za imovinsko pravne poslove, Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti, Sekretarijat za opštu upravu, Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine, Komunalna policija, Služba za inspekcijske poslove, Služba zaštite, Informacioni centar, Služba zajedničkih poslova, Služba za unutrašnju reviziju, Stručna služba predsjednika, Služba glavnog administratora

Mojkovac: Služba predsjednika i glavnog administratora, Skupština opštine, Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj, Sekretarijat za Opštu upravu i društvene djelatnosti, Sekretarijat za finansije, ekonomiju i lokalne javne prihode, Komunalna policija, Služba zaštite

Nikšić: Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za inspekcijski nadzor, Centar za informacioni sistem, Komunalna policija, Služba za unutrašnju reviziju, Služba zaštite i spašavanja, Služba predsjednika, Služba glavnog administratora, Služba menadžera, Služba za zajedničke poslove, Direkcija za imovinu, Agencija za projektovanje i planiranje, Uprava lokalnih javnih prihoda, Služba za skupštinske poslove

Petnjica: Služba predsjednika, Glavni administrator, Sekretarijat lokalne uprave: Odjeljenje za poljoprivredu i ruralni razvoj, Skupština opštine

Plav: Kabinet predsjednika Opštine, Služba glavnog administratora, Komunalna policija, Služba zaštite i spašavanja, Direkcija za uređenje, Sekretarijat za Opštu upravu i društvene djelatnosti, Sekretarijat za privredu, razvoj i finansije, Sekretarijat za uređenje prostora i imovinu, Sekretarijat za inspekcijske poslove

Plužine: Predsjednik opštine, Glavni administrator, Sekretarijat za finansije, ekonomiju i lokalne javne prihode, Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti, Komunalna policija, Služba zaštite, Skupština opštine

Rožaje: Služba predsjednika, Glavni administrator, Skupština opštine, Sekretarijat za opštu upravu, Sekretarijat za finansije, Sekretarijat za planiranje, uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za poljoprivredu, turizam i vodoprivredu, Sekretarijat za ekonomski razvoj i preduzetništvo, Sekretarijat za mjesne zajednice, Direkcija za izgradnju i investicije, Direkcija za imovinu i zaštitu prava Opštine, Komunalna policija, Služba zaštite, Služba za unutrašnju reviziju, Služba za protokolarnе poslove, Centar za informacione sisteme, Centar za međunarodnu saradnju i dijasporu, Služba menadžera, Uprava lokalnih javnih prihoda, Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti

Tivat: Kabinet predsjednika Opštine, Služba glavnog administratora, Skupština opštine, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Sekretarijat za finansije i lokalne javne prihode, Sekretarijat za ekonomski razvoj i preduzetništvo, Sekretarijat za uređenje prostora i izgradnju objekata, Sekretarijat za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti, Sekretarijat za mlade, sport i socijalna pitanja, Služba za informacione sisteme i zajedničke poslove, Direkcija za imovinu i zastupanje, Direkcija za investicije, Služba zaštite i spašavanja, Komunalna policija, Služba za inspekcijske poslove, Služba za unutrašnju reviziju, Služba za javne nabavke, Služba za informacione sisteme i zajedničke poslove

Ulcinj: Služba zaštite, Služba za zajedničke poslove, Služba glavnog administratora, Sekretarijat za zaštitu imovine, Sekretarijat za stambene djelatnosti, Kabinet predsjednika, Komunalna policija, Sekretarijat za komunalne djelatnosti i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj, Sekretarijat za budžet i finansije, Centar za informacioni sistem, Sekretarijat za privredu i ekonomski razvoj, Skupština opštine, Služba menadžera

Šavnik: Služba predsjednika Opštine, Služba glavnog administratora, Skupština opštine, Komunalna policija, Služba zaštite i spašavanja

Žabljak: Služba predsjednika Opštine, Služba glavnog administratora, Služba Skupštine opštine, Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj, Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti, Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno-stambene poslove, Služba zaštite i spašavanja, Agrobiznis centar, Komunalna policija

Cetinje: Služba glavnog administratora, Sekretarijat za lokalnu samoupravu i društvene djelatnosti, Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu, Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj, Sekretarijat za kulturu, sport i mlade, Služba za unutrašnju reviziju, Služba za zajedničke poslove i informacioni sistem, Služba zaštite, Direkcija za imovinu, Direkcija za investicije i razvoj, Uprava lokalnih javnih prihoda, Komunalna policija, Biznis centar Cetinje, Služba menadžera, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sekretarijat za socijalnu politiku i mlade, Služba za zajedničke poslove, Uprava za sport i mlade, Centar za informacioni sistem

Pljevlja: Glavni administrator, Služba predsjednika, Služba menadžera, Služba za unutrašnju reviziju, Sekretarijat za društvene djelatnosti, Sekretarijat za finansije, Sekretarijat za opštu upravu, Sekretarijat za uređenje prostora, Sekretarijat za privredu, Sekretarijat za stambeno-komunalne poslove, puteve i vode, Direkcija za imovinu, Direkcija za izgradnju i investicije, Uprava lokalnih javnih prihoda, Informacioni centar, Služba skupštine



Da javno ne bude tajno!